

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Diplomová práce

Využití solidárních mechanismů při přestupech sportovců

Ondřej Širínek

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra teorie práva

Magisterský studijní program „Právo a právní věda“

Obor „Právo“

Vedoucí práce:

Mgr. Jan Lego, Ph.D.

Katedra teorie práva

Diplomová práce

Využití solidárních mechanismů při přestupech sportovců

Ondřej Siřínek

Plzeň 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Využití solidárních mechanismů při přestupech sportovců zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

V Plzni dne 31. března 2022

Ondřej Sírínek

Poděkování

*Na tomto místě bych rád poděkoval **Mgr. Janu Legovi, Ph.D.**, za jeho pomoc, cenné rady, připomínky a vstřícnost, kterou mi v průběhu této práce věnoval. Dále bych rád poděkoval **Mgr. Jakubu Siřínkovi** a **Mgr. Martinu Olšákovi** za pomoc s výběrem tématu a za další cenné rady a podklady, které mi při psaní této práce poskytli. Zároveň nesmím opomenout ani cenné rady a připomínky z hokejového prostředí, které mi poskytl **Mgr. Ing. Tomáš Menčík**. V neposlední řadě bych rád věnoval poděkování i své rodině a přítelkyni, a to především za jejich stálou podporu, inspiraci, vstřícnost a pochopení.*

Obsah

Úvod	7
1. Definice sportu a sportovního práva	9
1.1. Sport	9
1.2. Sportovní právo	9
2. Sportovní klub jako spolek	11
2.1. Pojem spolek	12
2.1.1. Založení sportovního klubu ve formě spolku	13
2.1.1.1. Založení spolku	14
2.1.1.2. Vznik spolku	14
2.1.1.3. Vznik členství sportovního klubu v asociaci	15
2.2. Členství sportovců ve sportovních klubech	16
2.2.1. Vznik členství	17
2.2.1.1. Vznik členství hráče bez vazby na klub	17
2.2.1.2. Vznik členství hráče prostřednictvím členského klubu	18
2.2.1.3. Alternativní způsoby vzniku členství	18
2.2.1.4. Členství hráče ve sportovním klubu	18
2.2.2. Zánik členství	19
2.2.2.1. Vystoupení člena	19
2.2.2.2. Vyloučení člena	19
2.2.2.3. Neplacení členských příspěvků	20
2.2.2.4. Přesný okamžik zániku členství hráče	20
2.2.3. Práva a povinnosti členů	20
2.2.4. Ochrana členských práv	22
2.2.4.1. Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku	22
2.2.4.2. Přezkum rozhodnutí o vyloučení člena spolku	23
2.2.4.3. Kompetentní orgán	23
2.2.5. Orgány spolku	24
2.2.5.1. Statutární orgán	24
2.2.5.2. Nejvyšší orgán	24
2.2.5.3. Kontrolní komise	25
2.2.5.4. Rozhodčí komise	26
2.3. Asociace	28
2.4. Sportovní organizace	28
3. Přestupy sportovců	29
3.1. Právní úprava	31
4. Solidární mechanismy	31
4.1. Fotbal	32
4.1.1. Odstupné	34
4.1.1.1. Využití odstupného	34
4.1.1.2. Výše odstupného	36
4.1.1.3. Výše stanoveného odstupného v kategorii mužů	36
4.1.1.4. Výše stanoveného odstupného v kategorii žen	38
4.1.1.5. Výše stanoveného odstupného v kategoriích žáků a dorostenců	38
4.1.2. Tréninková kompenzace	40
4.1.2.1. Využití tréninkové kompenzace	40
4.1.2.2. Výše tréninkové kompenzace	42

4.1.2.3.	Tréninková kompenzace ve vztahu k zahraničí.....	46
4.1.3.	Příspěvek solidarity.....	48
4.1.3.1.	Využití příspěvku solidarity.....	48
4.1.3.2.	Výše příspěvku solidarity.....	49
4.2.	Hokej.....	50
4.2.1.	Odstupné.....	51
4.2.1.1.	Využití odstupného.....	51
4.2.1.2.	Výpočet odstupného.....	52
4.3.	Basketbal.....	57
4.3.1.	Finanční náhrada.....	57
4.3.1.1.	Využití finanční náhrady.....	58
4.3.1.2.	Výše finanční náhrady.....	60
4.4.	Atletika.....	63
4.4.1.	Odstupné.....	63
4.4.1.1.	Využití odstupného.....	63
4.4.1.2.	Výše odstupného.....	65
4.5.	Box.....	68
4.5.1.	Výchovné.....	68
4.5.1.1.	Využití výchovného.....	68
4.5.1.2.	Výše výchovného.....	69
5.	<i>Přezkum sportovních přestupů – judikatura.....</i>	69
5.1.	Jean-Marc Bosman vs. Royal club Liégeois SA, Union Royale Belge des Sociétés de Football Association SBL.....	70
5.2.	Olympique Lyonnais vs. Olivier Bernard & Newcastle United FC....	72
5.3.	Andrew Webster & Wigan Athletic FC vs. Heart of Midlothian.....	74
5.4.	FC Shakhtar Donetsk vs. Mr. Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza.....	77
	<i>Závěr.....</i>	80
	<i>Resumé.....</i>	82
	<i>Vysvětlivky.....</i>	83
	<i>Seznam použitých zdrojů.....</i>	84

Úvod

„Sport mám rád proto, že nezvykle chutná a nejde ničím nahradit, podobně jako pivo,“

Ota Pavel

Již autor zmíněného citátu si uvědomoval nepostradatelnost, ojedinělost a výjimečnost této aktivity, která může mít neskonalý vliv na duševní pohodu každého jedince. A co to vlastně sport je? Jsou různé náhledy na sport. Pro někoho je to pouhá volnočasová aktivita, pro jiného zase povolání. Pak je tu i skupina lidí, pro které je to životní cíl, cílevědomá cesta k získání fyzického i psychického sebevědomí. Co se ovšem nedá popřít ani v jednom případě je, že sport je všude kolem nás a provází lidstvo již od samotného počátku.

Já osobně jsem se sportem spjatý od útlého věku, neboť jsem byl veden rodiči ke sportu obecně již od prvních krůčků. I přes absolvování různých sportovních odvětví, jsem největší zálibení našel ve fotbale. Proto i má maličkost zastává názor, že sport je něco víc než běžná volnočasová aktivita, neboť rozvíjí nejen fyzickou zdatnost, ale zároveň i morální a psychické vlastnosti člověka. O jednání fair play, vytrvalosti, cílevědomosti a disciplíně ani nemluvě.

A právě i na základě fotbalových zkušeností jsem si postupně začal uvědomovat, jaký je vlastně sport fenomén v novodobém světě. Jakou sociální roli může hrát ve společnosti, neboť je to právě sport, prostřednictvím něhož můžeme odbourávat jazykové bariéry, pomáhat druhým, hrát si, případně sdílet radost či smutek. Zkrátka prostřednictvím sportu se lze dorozumívat, aniž bychom používali slova. Krásou sportu totiž je, že spojuje, a to všechny, kteří k této činnosti chovají stejnou lásku a vášeň. Zároveň nelze této činnosti upřít ani její ekonomickou roli, jež každým rokem přibývá na významu, a proto má sport i nepostradatelný ekonomický aspekt pro danou zemi, na jejíž území se daný sport provozuje.

Samozejmě, že sport si své postavení „nevybudoval“ během chvíle, ale předcházela mu kontinuální historický vývoj. Stejně tak se vyvíjely jeho vnitřní mechanismy, které se přizpůsobovaly aktuálnímu trendu doby. A právě tyto vnitřní mechanismy se postupně vykrystalizovaly až do podoby solidárních mechanismů, jež v současné chvíli zaujímají již nepostradatelnou roli ve sportovním prostředí.

Hlavním smyslem této diplomové práce je, ostatně jak název napovídá, využití solidárních mechanismů. Abychom však mohli takové využití definovat, musíme se nejprve v první kapitole této diplomové práce zaměřit na nejzákladnější pojmy, od kterých se vlastně solidární mechanismy odvíjejí a které jsou s nimi úzce spjaty, a to pojem sport a sportovní právo.

Ve druhé kapitole této práce je text zaměřen na možné subjekty, oprávnující čerpat solidární mechanismy. Vzhledem k tomu, že případné právní formy subjektů jsou samy o sobě dostatečně obsáhlé, považuji za důležité zaměřit se na kategorii subjektů nejčtetnějších, a to s právní formou spolku.

Kapitola třetí a čtvrtá je jádrem této diplomové práce. V této části je čtenář seznámen s hlavním významem a smyslem solidárních mechanismů, a zejména s jejich možnostmi využití při přestupech sportovců. Mimo jiné je v této kapitole obsažen i přesný způsob jejich výpočtu, včetně ukázkových příkladů.

Poslední část této práce se zabývá přezkumem solidárních mechanismů, prováděný sportovními orgány, soudy či Mezinárodní sportovní arbitráží.

Ke zvolení tématu mne inspirovala nejen vidina budoucího uplatnění v advokacii, konkrétně v oblasti sportovního práva, ale i samotná praktičnost a užitečnost této problematiky. Věřím, že zvolené téma „Využití solidárních mechanismů při přestupech sportovců“ obohatí a rozšíří mé znalosti jak v oblasti sportovního práva, tak i v oblasti obchodního či občanského práva. Zároveň doufám, že tato práce obohatí i další případné čtenáře.

Cílem této práce je přiblížit čtenáři smysl, význam a způsob využití solidárních mechanismů při přestupech sportovců, včetně způsobu výpočtu daného mechanismu. V této souvislosti jsou některé mechanismy doplněny o případné úvahy *de lege ferenda*. Zároveň avizuji, že smyslem této práce není úplné vyčerpání všech otázek s touto problematikou spojených, neboť bych toto téma rád rozvinul v navazující rigorózní práci.

1. Definice sportu a sportovního práva

V souvislosti s tématem této diplomové práce považuji za důležité si nejprve nadefinovat dva nezákladnější pojmy od kterých se dále odvíjí všechny instituty či jiné mechanismy ve sportovním prostředí. Jedná se o pojem sport a pojem sportovního práva. Oba dva úzce souvisí jak se solidárními mechanismy, tak zejména oba dva udávají i základní směr sportovního prostředí jako takového. V této věci lze tak shrnout, že bez sportu a sportovního práva by nebylo ani solidárních mechanismů, neboť právě tyto dva pojmy zaštiťují zmíněné mechanismy a udávají jim příslušná pravidla a mantinely.

1.1. Sport

Pojem sport pochází údajně z anglosaského původu od slova *disport*, v překladu rozptýlení či obveselení. Tento pojem odborná, ale i laická veřejnost považuje především za pohybovou tělesnou aktivitu provozovanou s náradím, vybavením či bez něj podle určitých pravidel a zvyklostí, jejichž výsledky jsou navíc měřitelné nebo porovnatelné s jinými provozovateli téhož sportovního odvětví.¹

Jinými slovy lze pojem sport definovat jako činnost, která se řídí určitými a nastavenými pravidly, jejíž smyslem je soutěživý charakter a cílem je dosáhnout nejlepšího výsledku, respektive zvítězit nad ostatními sportovci účastníci se stejné hry, zápasu, soutěže nebo turnaje v témže sportu.

Nezbytným atributem výkonu sportovní činnosti je nejistota sportovního výsledku a požadavek rovnosti účastníků, a zejména prvek přítomnosti soutěživosti. V případě absence soutěživosti by se již nejednalo o sport, ale o „obyčejný“ výkon nějaké činnosti.

1.2. Sportovní právo

Smyslem sportovního práva, ostatně i jakéhokoliv jiného právního odvětví, je určitá regulace. V našem případě se jedná o regulaci sportovního sektoru. Jinými slovy vymezení mantinelů pravidel chování, ve kterém bude zřejmé, jak se subjekty mohou ve sportovním prostředí chovat. K tomuto účelu slouží především prameny sportovního práva. Při zmiňování sportovních pramenů nesmíme opomenout ani

¹ MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. Základy sportovního práva. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 1. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6.

judikaturu, která sehrála v posledních desetiletí nejvýznamnější roli, neboť právě judikatura nám pomáhá dotvářet podstatu sportovního práva, kdy na základě řešených judikátů začíná přiznávat sportovnímu sektoru jistou autonomii řešení sporů. Tato rozhodnutí o řešení sporů se stala důležitým mezníkem pro budoucí rozhodování, neboť svými výroky přiznávají, že jednotlivé případy je nezbytné posuzovat s ohledem na sportovní právo, zejména zohlednit důsledky daného rozhodnutí pro sportovní prostředí. Nejznámější případy, které stojí za zmínku jsou kauza *Bosman*, případ *Webster* nebo případ *Condon v. Basi*. A právě zmiňovaná rozhodnutí sehrála klíčovou roli v dotváření sportovního práva, která dala významný podnět k přemýšlení o sportovním právu jako o samotném právním odvětví.

Důkazem dotváření sportovního práva nám může být i řešení sportovních sporů, zejména prostřednictvím Rozhodčího soudu pro sport sídlící v Lausanne, neboli *The Court of Arbitration for Sport*, tzv. CAS. Výhodou soudního řízení u CAS je zejména rychlé jednání a adekvátní prostředky ke skutečnému prosazení řešení sporu s ohledem na potřeby mezinárodního sportovního společenství. Na druhou stranu však někteří kritici poukazují na případnou nestrannost tohoto orgánu, neboť seznam rozhodců je veřejnosti skrytý, a proto ani sportovní veřejnost nemá přesnou představu o tom, jací rozhodci a na základě jakých kritérií byli do seznamu rozhodců zapsáni.²

Terminologie sportovního práva bohužel není jednotná, nejčastěji se normám regulující sportovní dění jako odvětví práva přiřazují nepřesně pojmy jako „kvazi-právní systém“ nebo „*lex sportiva*“ či dokonce „*mezinárodní sportovní právo*“. A právě i z těchto důvodů vyjádřili autoři Beloff, Kerr a Demetriou stanovisko k uznání „sportovního práva“ jako jednotného systému regulující sportovní činnost.³

Jak je zřejmé z výše uvedeného, problematika pojmu sportovního práva je poněkud náročnějšího charakteru. Není proto překvapením, že i odborná veřejnost v této otázce není jednotná, tedy do dnešního dne se pře o to, zda sportovní právo je samostatné právní odvětví či nikoli.

Mezi hlavními odpůrci sportovního práva, jako samostatného právního odvětví, se řadí zejména J. Prusák či M. Králík, který k této otázce uvedl:

² LISSE, Luděk. Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR. V Praze: C.H. Beck, 2020, s. 104. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7

³ KUKLÍK, Jan. Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012, s. 12-18. ISBN 978-80-87284-28-5

„Sportovní právo by si nemělo činit ambice samotného právního odvětví. Jeho úkol leží jinde. Chceme-li sportu z hlediska jeho fungování napomoci, pak sportovní právo by mělo především reflektovat sportovní realitu a její požadavky posuzované v rámci. Mělo by se tedy jednat o právo přizpůsobené požadavkům a specifickým sportovní reality. Sportovní právo si nemůže činit větší ambice než být „odrazovým“ právem, tj. aplikací principů, které platí v právu obecně.“⁴

Problematika související se sportovním právem jako samostatné právní odvětví je natolik obsáhlá a pestrá, že by si toto téma zasloužilo zcela jistě samostatnou diplomovou práci. V této věci si však skromně dovolím shrnout svůj názor, že sportovní právo, i přes součinnost s ostatními právními odvětvími, tvoří natolik rozsáhlou problematiku, že se o něm zaslouží hovořit jako o samostatném právní odvětví. K mému přesvědčení napomáhají jednak mé osobní zkušenosti ze sportovního, zejména fotbalového prostředí a zároveň i získané znalosti v souvislosti se studiem sportovního práva. Jsem pevně přesvědčen, že budoucí vývoj sportovního práva můj skromný názor pouze dosvědčí.

2. Sportovní klub jako spolek

Chceme-li dále v této diplomové práci pojednávat, kdo především těží ze solidárních mechanismů při přestupech sportovců, musíme si nejprve určit základní subjekty těchto vztahů.

Sportovní kluby jsou společenství sportovců, respektive lidí se stejným zájmem na provozování a výkonu sportovní činnosti. Jednotlivé kluby mohou, ale i nemusí mít právní formu. Pokud však chtějí svým členům poskytnout dostatečnou ochranu, servis či garanci, je prakticky nezbytné, aby sportovní klub měl právní osobnost, tedy obecně za to, aby měl formu některé z právnických osob. Občanský zákoník definuje právnickou osobu ve svém ustanovení § 20, kdy se právnickou osobou rozumí „organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná...“⁵

Většina asociací, klubů, družstev či jiných sdružení jsou založeny a fungují v režimu spolkového práva, tedy mají právní formu spolku. Není to ovšem

⁴ KRÁLÍK, Michal. Právo ve sportu. Praha: C.H. Beck, 2001, s. 153-154. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1

⁵ MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. Základy sportovního práva. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 51. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6.

pravidlem. Například kluby na nejvyšší české fotbalové, ale i třeba hokejové úrovni mají právní formu kapitálové akciové společnosti. Tuto formu však ponechávají zejména pro svá profesionální družstva, neboť své mládežnické celky sdružují do právní formy spolku, která však nese stejnou obchodní firmu jako obchodní firma akciové společnosti. Příkladem nám může být ligový klub FK Mladá Boleslav, který nese stejnou obchodní firmu jak u akciové společnost, tak i u spolku. A přestože i obchodní korporace mohou být subjekty, jež užívají solidární mechanismy, považují za přínosnější zaměřit se spíše na problematiku spolků, a to z důvodu, že tato právní forma na českém sportovním území převládá.

V této kapitole se tak podrobněji zaměříme na pojem spolku jako takový. Dále se zaměříme na otázky související se vznikem a zánikem členství ve spolku, práv a povinností členů, ochrany členských práv a v neposlední řadě nastíníme i hlavní orgány těchto sportovních klubů, respektive spolků. Vzhledem ke specifčnosti sportovního prostředí, kdy jednotlivé spolky jsou členy jak národních, tak i mezinárodních sdružení, je důležité nadefinovat i hlavní národní asociace, která se následně sdružují do mezinárodních sportovních organizací.

2.1. Pojem spolek

Občanský zákoník ve svém ustanovení § 214 uvádí, že spolkem se rozumí společenství nejméně tří osob, které vede společný zájem založení samosprávného a dobrovolného svazku členů a spolčovat se v něm. Jelikož jde o korporaci nejméně tří osob, jedná se o korporaci, tzv. *universitas personarum* podle římského práva. Pokud jde o otázku, proč zrovna se vyžadují nejméně tři členové, i zde je příklon k římskoprávní zásadě, že „*tři tvoří spolek*“, neboli „*tres faciunt collegium*“.⁶

V této věci je důležité poznamenat, že počet členů musí být, po celou dobu fungování spolku, nejméně tři. Snížení členů pod tento počet je důvodem ke zrušení spolku dle ustanovení § 172 odst. 1 písm. b) Občanského zákoníku s odkazem na ustanovení § 268 odst. 1 písm. c) téhož zákona. Pokud tedy počet členů klesne pod tři, může být spolek soudem v nejkrajnějším případě zrušen na návrh oprávněné osoby, která na tom má právní zájem, ale rovněž i bez návrhu, přičemž soud by v této věci rovnou rozhodl i o jeho likvidaci. Před tímto krajním závěrem však soud, v souladu s ustanovením § 172 odst. 2 Občanského zákoníku, vyzve spolek

⁶ KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 10, 32-33. ISBN 978-80-7380-642-2.

k nápravě a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu, pokud se jedná o důvody, které lze odstranit.

Nejdůležitější zásady vyskytující se ve spolkovém právu jsou zásady spolčení a dobrovolnosti. Zásada dobrovolnosti se kromě výše uvedeného paragrafu vyskytuje i v paragrafu následujícím, tedy v ustanovení § 215, kdy Občanský zákoník zcela jasně říká: „*Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho*“.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že se jedná o kogentní ustanovení, které nelze nikterak členy spolku upravit ve svých stanovách. Naopak z praxe bývá zvykem, že si i tuto zásadu, tak jak je výše uvedena, explicitně do stanov zakotvují při zakládání spolku.

Další důležitou zásadou je zásada dispozitivnosti, která zanechává zakladatelům spolku, případně jeho členům, prostor upravovat si své vnitřní záležitosti odlišně od zamýšlené úpravy zákonodárce.

Mezi další zásady, které se běžně vyskytují ve spolkovém právu se jedná především o zásadu autonomie vůle, zásadu spolkové samosprávy, zásadu osobně vázaného členství, zásadu neexistence vkladové povinnosti a zásadu zrušitelnosti spolku pouze soudem.

K této oblasti je však pro úplnost důležité uvést, že modifikace některých zásad lze upravit stanovami spolku, jako je například zásada nepřevoditelnosti členství. Ačkoliv tato zásada úzce souvisí se zásadou osobního členství, lze stanovami připustit výjimku a určit, že členství je převoditelné, například v rodinném kruhu z otce na syna apod.⁷

2.1.1. Založení sportovního klubu ve formě spolku

Úvodem je důležité poznamenat, že pro založení spolku je kromě konkrétních spolkových ustanoveních uvedených v ustanovení § 214 a násl. Občanského zákoníku, potřeba také zohlednit obecná pravidla pro právnické osoby vymezená v ustanoveních §§ 122 až 128 Občanského zákoníku, která se použijí podpůrně, pokud není při regulaci spolku stanoveno jinak.⁸

⁷ RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges), s. 27–30. ISBN 978-80-7502-020-8

⁸ RONOVSÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges), s. 32. ISBN 978-80-7502-020-8

2.1.1.1. Založení spolku

Současná právní úprava nám nabízí dva způsoby založení spolku. První variantou je shoda na obsahu stanov zakladateli spolku dle ustanovení § 218 a násl. Občanského zákoníku. Stanovy na základě tohoto ustanovení musí obsahovat alespoň název a sídlo spolku, účel spolku, práva a povinnosti členů vůči spolku a určení statutárního orgánu. Pro přijetí těchto stanov není třeba notářského zápisu, nýbrž postačí prostá písemná forma. Je žádoucí, aby stanovy byly vždy, pokud možno, co nejjednodušší a spolky tak mohly jednoduše přizpůsobovat stanovy svým potřebám.

Druhou možností je usnesení na ustanovující schůzi tvořícího se spolku dle ustanovení § 222 a násl. Občanského zákoníku. Pro svolání a konání ustanovující schůze se obdobně použijí ustanovení o členské schůzi. V této věci tak svolavatel svolá vhodným způsobem ostatní zájemce k založení spolku. Jiný zájemce, než svolavatel vypracuje návrh stanov. Všichni zájemci, kteří jsou přítomni ustavující schůze a splňují podmínky býtí členy se zapíší do listiny přítomných. K tomuto platí právní domněnka, že ti, co jsou zapsaní v listině přítomných podali řádně svou přihlášku do spolku.⁹

Ustavující schůze se zahajuje na popud svolavatele, který zároveň účastníkům sdělí počet přítomných a jaké další kroky již ve věci založení spolku učinil. Následně se schvalují pravidla pro jednání a volbu předsedajícího ustavující schůze. Přítomní účastníci následně volí členy jednotlivých orgánů, které podle zákona, a zejména stanov spolek má. Všechna hlasování na ustavující schůzi se přijímají usnesením většiny hlasů přítomných v době hlasování. Zároveň zákonodárce v souladu se zásadou dobrovolnosti zde zanechal prostor pro možné vystoupení, když ten, kdo nehlasoval na přijetí návrhu stanov, může od přihlášky do spolku odstoupit. O tomto jednání se učiní záznam do listiny přítomných.¹⁰

2.1.1.2. Vznik spolku

Po založení spolku následuje fáze vzniku spolku. Spolek dle ustanovení § 226 odst. 1 Občanského zákoníku vzniká dnem zápisu do spolkového rejstříku vedený krajskými soudy. Návrh se podává krajskému soudu podle sídla zakládaného spolku. Návrh na zápis podávají zakladatelé nebo osoba určená na ustavující schůzi. Důležité je v této věci poznamenat, že pokud krajský soud

⁹ § 223 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁰ § 224 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

nezapíše spolek do spolkového rejstříku do 30 dní od podání návrhu, a není-li ani v této lhůtě vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, platí zde fikce zápisu, že spolek je zapsaný třicátým dnem. V neposlední řadě je důležité zmínit, že se jedná o konstitutivní zápis, účinky tohoto zápisu nastávají *ex nunc* a působí *pro futuro*.

2.1.1.3. Vznik členství sportovního klubu v asociaci

Podmínky vzniku členství právnických osob, respektive sportovních klubů, v jednotlivých asociacích jsou samozřejmě různé, tato problematika je většinou přesněji upravena ve stanovách konkrétní asociace.

Pro vznik členství sportovního klubu v asociaci je nezbytné, aby tento v případě zájmu o členství postupoval dle vnitřních předpisů sportovní asociace. Nejčastěji se za tímto účelem podává přihláška s žádostí o členství. Náležitosti přihlášky závisí zcela na dikci asociace, ovšem drtivá většina pro tyto účely používá speciálně vytvořený formulář, uveřejněný na webovém rozhraní sportovní asociace.

Například FAČR podmínky registrace členského klubu upravuje v ustanovení § 47 a násl. Evidenčního a registračního řádu, kdy kromě identifikačních údajů je zapotřebí uvést i údaje týkající se registrace členského klubu. Následně vyplněný a podepsaný formulář zašlou za právnickou osobu její jednající osoby, a to na sekretariát FAČR, který přihlášku následně předloží Výkonnému výboru FAČR ke schválení, jenž o přihlášce rozhodne na nejbližším možném zasedání. V této souvislosti nesmí zůstat opomenuto, že k podané přihlášce je navíc zapotřebí přiložit originál nebo úředně ověřenou kopii výpisu z obchodního rejstříku a doporučení, které k registraci členského klubu vystaví okresní fotbalový svaz, v jehož okrese má sportovní klub své sídlo. Z praxe navíc bývá zvykem, že k dané přihlášce je třeba doložit další dokumenty určené stanovami, případně jinými vnitřními předpisy asociace jako je například seznam členů, doklad o působení trenéra s potřebnou kvalifikací, případně že klub má kde provozovat sportovní činnost.

Jak vyplývá z výše uvedeného, o každé jednotlivé přihlášce je zpravidla rozhodováno statutárním orgánem dané asociace. Třeba například zmíněný Výkonný výbor FAČR, jehož pravomoc je zakotvena v ustanovení článku 11 odst. 10 Stanov FAČR, který zní: „*Právnická osoba nabývá zvláštních práv a povinností členského klubu na základě vlastní žádosti, kterou lze v případě dosavadního nečlena Asociace podat spolu s žádostí podle článku 10 odst. 8 těchto*

*Stanov, s tím, že status členského klubu nabyvá kladným rozhodnutím Výkonného výboru o této žádosti.*¹¹

V hokejovém prostředí je situace obdobná, když hned v úvodních ustanovení článku 4 odst. 1 Stanov Českého svazu ledního hokeje z.s. je upraveno, že: *„Členy ČSLH se mohou stát fyzické a právnické osoby mající provozování ledního hokeje nebo sledge hokeje v předmětu své činnosti. O přijetí právnické osoby za člena rozhoduje výkonný výbor ČSLH na základě přihlášky, a to individuálně.*¹²

2.2. Členství sportovců ve sportovních klubech

V návaznosti na výše uvedené je tedy zřejmé, že jednotlivé sportovní kluby s právní formou spolku jsou tvořeny jejími členy. Tito členové mají společný zájem dobrovolně se sdružovat za účelem naplňování hlavního předmětu činnosti, který je zároveň většinou i uveden ve stanovách klubu. V předchozí větě lze spatřit největší rozdíl oproti členství sportovců v obchodních korporacích, která váže své členy k obchodní společnosti především na základě její majetkové vazby.

Otázky členství jsou obecně zakotveny v ustanovení § 232 a násl. Občanského zákoníku. V této věci zákon říká, že: *„Neurčí-li stanovy jinak, váže se členství ve spolku na osobu člena a nepřechází na jeho právního zástupce. Je-li členem spolku právnická osoba, zastupuje ji statutární orgán, ledaže právnická osoba určí jiného zástupce.*¹³ Dále se zákonodárce zaměřil i na otázky vzniku členství. K tomuto zákonodárce uvádí: *„Po vzniku spolku může členství v něm vzniknout přijetím za člena nebo jiným způsobem určeným stanovami. Kdo se uchází o členství ve spolku, projevuje tím vůli být vázán stanovami od okamžiku, kdy se stane členem spolku. O přijetí za člena rozhoduje orgán určený stanovami, jinak nejvyšší orgán.*¹⁴ Vzhledem k tomu, že až okamžikem přijetí za člena je osoba ucházející se o členství vázána stanovami, je žádoucí, aby tento okamžik byl jasně definován. Například Stanovy FAČR v této oblasti zcela jasně uvádí, že: *„Členství fyzické osoby v Asociaci vzniká okamžikem, kdy se v centrální evidenci členství automaticky spáruje zaevidovaná žádost o registraci a variabilní symbol platby členského příspěvku.*¹⁵ Bohužel však přesný okamžikem vzniku členství

¹¹ Článek 11 odst. 10 Stanovy FAČR. Vznik zvláštních práv a povinností člena Asociace

¹² Článek 4 odst. 1 Stanovy ČSLH. Členství v ČSLH

¹³ § 232 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁴ § 233 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁵ Článek 10 odst. 4 Stanovy FAČR. Vznik členství v Asociaci

nemusí být vždy pravidlem. Příklad takové úpravy můžeme nalézt v českém hokejovém prostředí, když Český svaz ledního hokeje ponechává tento okamžik ve svých stanovách poněkud vágní.

V této věci je nutné poznamenat, že většina asociací umožňuje vznik členství jak fyzickým, tak právnickým osobám, ačkoliv způsob procesu se mezi těmito osobami může drobně lišit, a to zřejmě s ohledem na význam a účel každé takové osoby v asociaci.

Vzhledem k názvu této diplomové práce tak považuji především za žádoucí a potřebné, nastínit okolnosti vzniku a zániku členství fyzických osob, a především otázku vzniku a zániku členství hráčů.

2.2.1. Vznik členství

V této podkapitole bych se rád zaměřil na vznik členství sportovců ve sportovních klubech. S tím však souvisí i jejich vznik členství v dané sportovní asociaci. Proto jak bude podrobněji níže uvedeno, jedná se o pyramidovou strukturu, kdy býti členem sportovního klubu znamená i býti členem dané asociace.

Stěžejním okamžikem pro vznik členství fyzické, ale i právní osoby je tak oficiální podání přihlášky do sportovní asociace.

V této oblasti se však nabízejí většinou dvě možnosti, jak vzniku členství dosáhnout, a sice podáním přihlášky samotným hráčem bez vazby na klub nebo podáním přihlášky za hráče prostřednictvím členského klubu.

2.2.1.1. Vznik členství hráče bez vazby na klub

V první zmíněné variantě podává hráč, je-li zletilý, přihlášku směřovanou statutárnímu orgánu asociace, tzv. volný hráč. V případě, že hráč není plně zletilý, je podmíněno jeho členství v asociaci souhlasem jeho zákonného zástupce, neurčili stanovy jinak. Samozřejmě se dá předpokládat, že od určitého věku hráče by bylo možné připustit žádost o členství bez souhlasu zákonného zástupce, neboť s odkazem na ustanovení § 31 Občanského zákoníku se má za to, že: *“Každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.”*¹⁶ Záleží tak především na úpravě stanov, zda ponechávají prostor členům od určité věkové hranice k podání přihlášky, případně zda se striktně drží zažitých praxí, která říká, že

¹⁶ § 31 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

do úplné zletilosti jedná za nezletilého jeho zákonný zástupce.¹⁷ Alternativě lze tento způsob obejít, jako je tomu ve Stanovách FAČR, že fyzické osoby, které nejsou plně svéprávné se mohou zaregistrovat prostřednictvím členského klubu, čímž de facto nahrazují souhlas zákonného zástupce.¹⁸

2.2.1.2. *Vznik členství hráče prostřednictvím členského klubu*

V druhé zmíněné variantě se podává přihláška prostřednictvím členského klubu, ke kterému bude hráč vázán. Nutno podotknout, že z praxe vyplývá tato varianta jako běžnější. Pravděpodobně z důvodu, že noví členové mají již nějakou představu, kde hodlají v budoucnu působit, a proto zřejmě i členské kluby vyvíjejí maximální úsilí, aby nového člena získaly.

2.2.1.3. *Alternativní způsoby vzniku členství*

Alternativě lze členství získat na základě vystavení licence hráče, jako je tomu například v České basketbalové federaci. Toto licenční řízení nahrazuje postup získání členství na základě samotné přihlášky žadatele a rozhoduje o něm příslušný orgán dle předpisů České basketbalové federace.¹⁹

2.2.1.4. *Členství hráče ve sportovním klubu*

Každý sportovní klub s právní formou spolku musí otázku vzniku členství upravovat ve svých stanovách. V této věci však nesmíme opomenout skutečnost, že takový proces musí být v souladu s předpisy dané sportovní asociace, neboť se jedná, jak bylo výše uvedeno, o pyramidovou strukturu.

Nejčastějším způsobem bývá vznik členství ve sportovním klubu rovněž praktikován prostřednictvím přihlášky, která mimo jiné stvrzuje zamýšlený záměr hráče stát se členem sportovního klubu na hmotném nosiči.

Posléze lze změnu členství ve sportovním klubu docílit přestupem či odchodem do jiného klubu. A právě při těchto změnách vznikají rovněž i nároky na různé solidární mechanismy, o kterých bude pojednáno v dalších kapitolách této diplomové práce.

¹⁷ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015, s. 35-36. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7.

¹⁸ Článek 10 odst. 7 Stanovy FAČR. Vznik členství v Asociaci

¹⁹ Článek IV. odst. 4.1. Stanovy ČBF. B. Členství. Evidované členství jednotlivců v ČBF

2.2.2. Zánik členství

Obdobně jako otázky vzniku členství jsou i otázky zániku členství upraveny v Občanském zákoníku zákonodárcem obecně, přičemž dle zákonodárce může členství zaniknout těmito způsoby: „Členství ve spolku zaniká vystoupením, vyloučením, nebo dalšími způsoby uvedenými ve stanovách spolku nebo v zákoně.“²⁰ K tomuto výčtu je nutné poznamenat, že zánik členství vystoupením a vyloučením lze aplikovat vždy, i kdyby nebyly zakotveny ve stanovách. Ostatní možnosti zániku členství jsou opět na bázi dispozitivního charakteru, a proto již ve stanovách být obsaženy musí, například přechod a převod členství.

2.2.2.1. Vystoupení člena

Vystoupením se rozumí dobrovolné rozhodnutí člena, že už nadále nechce být členem spolku a být vázán stanovami. Tento způsob zániku členství je úzce spjat se zásadou dobrovolnosti, neboť jak bylo výše uvedeno, nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí býti bráněno vystoupit z něho. Pro tyto účely, pokud tato možnost není podrobněji upravena ve stanovách by mělo býti dostačující písemné prohlášení o vystoupení člena spolku směřovaný příslušnému orgánu spolku, anebo i ústní prohlášení, že člen ze spolku vystupuje. V obou případech je však nutné, aby právní jednání a projev vůle byl dostatečně určitý.²¹

2.2.2.2. Vyloučení člena

Vyloučením se rozumí rozhodnutí příslušného orgánu o porušení povinnosti nebo povinností člena, které v důsledku zakládají oprávněný důvod pro jeho vyloučení. Tímto orgánem se má na mysli statutární orgán, neurčí-li stanovy jinak. Ačkoliv i v této záležitosti ponechává zákonodárce spolkům patričnou míru dispozitivnosti, neznamená to však, že může určený orgán vyloučit člena bez uvedení důvodu. Pokud člen závažně porušil svou povinnost vyplývající z členství, měl by být spolkem nejprve vyzván k nápravě, to však neplatí v situaci, pokud takové porušení nelze nijak odčinit, případně pokud by spolku způsobilo zvláště závažnou újmu.²²

²⁰ § 237 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²¹ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015, s. 39-40. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7.

²² § 239-240 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

2.2.2.3. Neplacení členských příspěvků

Nad rámec výše uvedených důvodů zániku členství považují za důležité, se alespoň okrajově zmínit i o možnosti zániku členství z důvodu nezaplacení členských příspěvků. Ostatně tento důvod předpokládá i zákonodárce v Občanském zákoníku: „*Neurčí-li stanovy jinak, zanikne členství, pokud člen nezaplatí členský příspěvek ani v přiměřené lhůtě určené spolkem dodatečně ve výzvě k zaplacení, ačkoli byl na tento následek ve výzvě upozorněn.*“²³ Samozřejmě, aby nezaplacení členských příspěvků vedlo k zániku členství, musí být tato skutečnost uvedena ve stanovách. Pokud totiž povinnost úhrady členských příspěvků není obsažena ve stanovách, platí, že členský příspěvek se nehradí, a tudíž nemůže z tohoto důvodu ani členství zaniknout.

2.2.2.4. Přesný okamžik zániku členství hráče

Na základě výše uvedeného, je tak žádoucí, aby si jednotlivé asociace upravily možnosti zániku členství ve svých stanovách a nespolehaly na obecnou úpravu obsaženou v zákoně. Dále lze jednotlivým asociacím vřele doporučit, aby přesně vymezily okamžik zániku členství. Po hříchu se však ne všechny asociace tímto řídí a opět přesný okamžik zániku členství zůstává poněkud vágní. K tomuto lze opět vyzdvihnout předpisy FAČR, které tento okamžik mají přesně vymezený, a to následovně: „*Členství fyzické i právnické osoby v Asociaci zaniká (...) okamžikem, kdy je oznámení o ukončení členství vloženo do centrální evidence členství.*“²⁴

2.2.3. Práva a povinnosti členů

Základní práva a povinnosti musí být každou jednotlivou asociací alespoň okrajově upraveny v jejich stanovách, neboť je to podstatná náležitost patřící do stanov, bez které by nebylo možné ani spolek založit. Vzhledem k tomu, že jednotlivé asociace „zaštiťují“ sportovní kluby, pobočné spolky a jiné organizační struktury, jsou práva a povinnosti na této úrovni upraveny spíše obecně. Konkrétní práva a povinnosti hráčů jsou upraveny zejména v hráčských smlouvách, které hráči s kluby uzavírají, případně ve stanovách jednotlivého sportovního klubu.

Mezi základní práva a povinnosti, které se vyskytují na asociální úrovni, lze demonstrativně uvést například tyto:

²³ § 238 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁴ Článek 12 odst. 3 Stanovy FAČR. Zánik členství v Asociaci

- Podílet se dle svých možností na fungování asociace;
- Řídit se platnými předpisy a řády asociace;
- Respektovat rozhodnutí disciplinárních orgánů;
- Obracet se s připomínkami, návrhy, podněty na orgány asociace;
- Volit a být volen do všech orgánů asociace;
- Případně řádně hradit členské příspěvky.

Kromě výše uvedených základních práv a povinností na asociační úrovni považuji spíše za důležité, i vzhledem k názvu této diplomové práce, zaměřit se na práva a povinnosti hráčů v souvislosti s jejich sportovním výkonem ve sportovních klubech.

Opět vzhledem k četnosti a různorodosti jednotlivých asociací lze považovat níže uvedený výčet jako demonstrativní, který se nejčastěji objevuje ve stanovách spolků, eventuálně ve smlouvách uzavíraných mezi hráči a kluby/oddíly. Jedná se především o tyto práva a povinnosti:

- Zúčastňovat se tréninků, zápasů, tréninkových soustředění. Hráč je povinen při výkonu této činnosti podávat výkony dle svých nejlepších schopností a možností;
- Dodržovat pokyny trenérů a členů realizačního týmu;
- Provádět činnost sportovce řádně a vynakládat maximální úsilí k dosažení cílů klubu;
- Dbát na své zdraví, v případě nemoci či úrazu neprodleně informovat klub o této skutečnosti;
- Hráč má právo na zdravotní prohlídku;
- Zachovávat přísnou mlčenlivost o skutečnostech, které se dozví s výkonem sportovce;
- V souvislosti s výkonem sportovní činnosti nezúčastňovat se sázek, ani k tomu nepověřit třetí osobu;
- Hráč má právo na odměnu;
- Zákaz užívání jakýkoliv škodlivých nebo návykových látek;
- Dodržovat soutěžní a jiné řády organizace.

S odkazem na výše uvedený seznam lze zcela jistě vytknout klubům, že závazky hráče definují ve světle tzv. *best effort*, tedy principu maximálního úsilí. Tento princip je však právně neurčitý pojem, a proto je i těžce vymahatelný. Bohužel je v praxi běžné, že kluby se na základě tohoto principu snaží hráče kolikrát sankcionovat, například za neuspokojivé výsledky, případně za špatné

sportovní výkony. Takové hodnocení je však subjektivního charakteru, a proto by nemělo být předmětem případného disciplinárního řízení.

2.2.4. Ochrana členských práv

V ustanovení § 12 Občanského zákoníku se říká, že: „Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc. Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem veřejné moci soud.“²⁵ S odkazem na tento paragraf se tak zákonodárce rozhodl do ustanovení týkající se spolkového práva zakomponovat některé ochranné instituty, jenž chrání členy před zásahem do jejich práv.

2.2.4.1. Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku

V první řadě je důležité zmínit institut přezkumu rozhodnutí orgánu spolku. Zákon v této věci říká, že: „Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.“²⁶ Jak je vidno z tohoto paragrafu, je nezbytné se nejprve dovolávat k orgánům spolku, a až po vyčerpání všech možných prostředků se lze obrátit na soud.

Práva dovolávat se neplatnosti rozhodnutí spolku musí být však využito v zákonných lhůtách, a to jak v subjektivní, tak objektivní lhůtě. Subjektivní lhůtou se rozumí lhůta tří měsíců běžící ode dne, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět. Objektivní lhůtou se rozumí lhůta jednoho roku od přijetí tohoto rozhodnutí.²⁷

V této oblasti je důležité zmínit, že pokud rozhodnutí orgánu spolku nebude mít závažné právní následky, ačkoliv se jednalo o porušení zákona či stanov, soud neplatnost tohoto rozhodnutí nevysloví, pokud je v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit. Tuto neplatnost soud nevysloví ani tehdy, bylo-li by tímto rozhodnutím o neplatnosti podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabitě v dobré víře.²⁸

Závěrem je důležité připomenout, že poruší-li spolek základní členské právo člena závažným způsobem, má člen právo na přiměřené zadostiučinění. Pokud však

²⁵ § 12 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁶ § 258 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁷ § 259 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁸ § 260 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

spolek namítne, že takové právo na zadostiučinění nebylo uplatněno v době stanovené pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti nebo do tří měsíců ode dne právní moci rozhodnutí o zamítnutí návrhu, soud takové právo na zadostiučinění nepřizná.²⁹

2.2.4.2. Přezkum rozhodnutí o vyloučení člena spolku

Další institut ochrany lze uplatnit před neoprávněným ukončením členství. V této oblasti se tak členům zpravidla nabízí možnost odvolat se proti rozhodnutí k orgánu určenému stanovami, například k rozhodčí komisi. K tomuto slouží minimálně patnácti denní zákonná lhůta od doručení rozhodnutí v písemné formě.³⁰

Pakliže žádný takový orgán stanovami není určený, anebo příslušný orgán rozhodl v neprospěch člena, může se člen obrátit na soud s odkazem na ustanovením § 242 Občanského zákoníku, aby rozhodl o neplatnosti vyloučení. K tomuto je však důležité podat potřebný návrh soudu v zákonné subjektivní a objektivní lhůtě. Lhůtou subjektivní jsou tři měsíce od doručení konečného rozhodnutí spolku o vyloučení člena. V případě, že toto rozhodnutí mu nebylo doručeno, může podat návrh do tří měsíců ode dne, kdy se o takové skutečnosti dozvěděl. Objektivní lhůtou je jeden rok ode dne, kdy byl po vydání rozhodnutí zánik jeho členstvím vyloučením zapsán do seznamu členů. Pro úplnost je důležité poznamenat, že se jedná o lhůty prekluzivní, pakliže by aktivně legitimovaná osoba toto právo neuplatnila, právo na určení neplatnosti rozhodnutí o vyloučení člena ji zaniká.³¹

2.2.4.3. Kompetentní orgán

Dále v této oblasti pro další možnosti ochrany členských práv bývá zvykem, že spolky si ve stanovách ustanoví speciální orgán, který řeší spory vzniklé mezi členy spolku. V hokejovém prostředí se jedná o orgán Arbitrážní komise, stejný název tohoto orgánu je i například v basketbale či ve volejbale, naproti tomu ve fotbalovém prostředí se takovému orgánu říká Sbor rozhodců.

Podrobný procesní postup před tímto orgánem upravují zpravidla procesní řády jednotlivých asociací.

²⁹ § 261 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁰ § 241 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³¹ § 242 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

2.2.5. Orgány spolku

S odkazem na zákonné ustanovení § 243 Občanského zákoníku, jsou povinnými orgány spolku statutární orgán a nejvyšší orgán. Fakultativními orgány může být kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené stanovami. Jednotlivé orgány mohou být pojmenovány libovolně, nevzbudí-li tím klamavý dojem o jejich povaze.³²

2.2.5.1. Statutární orgán

Statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelským jednáním, zákonem či rozhodnutím orgánu veřejné moci nebude svěřeno jinému orgánu. Dále je člen statutárního orgánu oprávněn zastupovat spolek ve všech záležitostech. Statutárním orgánem může být i kolektivní orgán, přičemž pokud stanovami není určen způsob jednání tohoto orgánu, zastupuje spolek každý člen statutárního orgánu samostatně.³³

Ve stanovách musí být obsaženo, o jaký statutární orgán se jedná, tedy zda jde o kolektivní orgán či individuální. Zároveň platí, že pokud není ve stanovách určeno jinak, je statutární orgán volen a odvoláván nejvyšším orgánem spolku.³⁴ Určení statutárního orgánu je jednou z nezbytných náležitostí stanov, bez které by nebylo možné daný spolek zapsat do spolkového rejstříku vedeným krajským soudem.³⁵ Navíc jak je obsaženo v důvodové zprávě k občanskému zákoníku, je v zájmu „bezpečnosti právního styku“, aby měl spolek statutární orgán, kterýž bude zastupovat spolek v právním styku s jinými osobami.³⁶

Ve sportovním prostředí bývá zvykem, že jednotlivé spolky, respektive kluby pojmenovávají své statutární orgány dle počtu jejich tvořících členů. V případě, že se jedná o individuální orgán, nejčastějším názvem je předseda spolku. Pokud však jde o orgán kolektivní, je nejčastějším názvem výbor, případně představenstvo.

2.2.5.2. Nejvyšší orgán

Druhým povinným orgánem spolku je nejvyšší orgán, jehož bližší rozsah působení určují stanovy. Zpravidla do jeho působnosti patří především zaměření se

³² § 243 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³³ § 163-164 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁴ § 244 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁵ § 218 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁶ HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015, s. 50. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7.

na činnost spolku, rozhodování o změně stanov, schválení výsledku hospodaření spolku, hodnocení činností dalších orgánů spolku i jejich členů a v neposlední řadě rozhodování o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně.

Pokud spolek ponechá otázku nejvyššího orgánu bez povšimnutí, je nejvyšším orgánem členská schůze, na jejíž fungování se uplatní ustanovení § 248 až 257 Občanského zákoníku. De facto tak záleží na spolku samém, zda si zvolí vlastní úpravu nejvyššího orgánu nebo se budou řídit obecnými pravidly obsaženými v Občanském zákoníku.³⁷ Pokud si však budou chtít zvolit vlastní úpravu činnosti nejvyššího orgánu, je třeba, aby tyto „rozdíly“ byly obsaženy ve stanovách.

K tomuto si dovolím dále poznamenat, že není vyloučeno, aby byl spolek tvořen jediným orgánem, který bude vykonávat jak činnost statutárního orgánu, tak nejvyššího orgánu. Podrobné vymezení těchto činností však musí být obsaženo ve stanovách. Toto ustanovení tak nabízí spolkům další možnost, jak si upravit své vnitřní záležitosti, a přitom neporušit kogentní ustanovení o nutnosti nejvyššího orgánu.³⁸

Sportovní kluby ve formách spolku pojmenovávají své nejvyšší orgány, pokud netvoří jeden orgán, nejčastěji jako členskou schůzi, případně valnou hromadu. Četnost zasedání těchto orgánů je upravena ve stanovách, přičemž musí být statutárním orgánem svolána alespoň jednou ročně. Zároveň je statutární orgán povinen svolat zasedání nejvyššího orgánu, pokud k tomuto konání podá podnět alespoň třetina všech členů spolku nebo kontrolní orgán. Pokud statutární orgán na tento podnět nebude reagovat ani do třiceti dnů od doručení podnětu, může ten, kdo podnět podal, svolat nejvyšší orgán sám na náklady spolku.³⁹

2.2.5.3. Kontrolní komise

Jedním z nabízených fakultativních orgánů je kontrolní komise. Chtějí-li zakladatelé spolku zřídit tento orgán, je nezbytné jej zakomponovat do obsahu stanov. Zákonná úprava definující blíže tento orgán je obsažena v ustanovení § 262 a násl. Občanského zákoníku.

Dále pro zřízení tohoto orgánu je nad rámec výše uvedeno nezbytné, aby kontrolní komise měla alespoň tři členy. Není-li ve stanovách upraveno jinak, jsou

³⁷ § 247 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁸ § 247 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁹ § 248 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

tito členové voleni a odvolávání členskou schůzí, tedy nejvyšším orgánem spolku. Důležité je v této věci zmínit, že i kdyby stanovy určily, že členy kontrolní komise volí a odvolává statutární orgán, k takovému jednání by se nepřihlíželo. Smyslem této poslední věty je zamezit ovlivňování nestrannosti a účelu tohoto orgánu, a proto by postrádalo logiku, aby si členy do tohoto orgánu dosazoval statutární orgán. Požadavek nestrannosti dále upravuje i odstavec druhý téhož paragrafu, když uvádí, že není-li ve stanovách upraveno jinak, není členství v kontrolní komisi slučitelné s funkcí statutárního orgánu a likvidátora.⁴⁰

Hlavním úkolem kontrolní komise, ostatně jak název napovídá, je kontrolovat, respektive dohlížet, jsou-li všechny záležitosti spolku řádně vedeny a vykonává-li spolek činnost v souladu se stanovami a právními předpisy. K této činnosti je tak člen kontrolní komise oprávněn nahlížet do dokladů spolku a případně i požadovat od členů spolku, ale i od členů orgánů spolku vysvětlení k jednotlivým záležitostem. V případě, že by kontrolní komise zjistila jakékoli nedostatky, obrátí se na statutární orgán, případně další orgán určený stanovami.⁴¹

Samozřejmě se i v této oblasti ponechává určitá míra dispozitivnosti zakladatelům spolku při určování a vymezování činnosti kontrolní komise. V této věci si tak mohou některé záležitosti upravit odlišně od zákona, nicméně by mělo být zachováno alespoň zákonné minimum, aby se zachoval kontrolní účel tohoto orgánu. V opačném případě by pak tento orgán postrádal kontrolní smysl a stal by se pouhým dalším orgánem spolku.⁴²

2.2.5.4. Rozhodčí komise

Dalším orgánem, který lze fakultativně zřídit je rozhodčí komise. Obdobně jako u výše uvedené kontrolní komise je však nezbytné, aby zakladatelé spolku tento orgán zakomponovali do znění svých stanov. Zároveň i v této oblasti vymezil zákonodárce alespoň minimální zákonný základ v Občanském zákoníku, a to v ustanovení § 265 a násl. NOZ. Pro podrobnější informace odkázal na znění zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně na ustanovení §§ 40e až 40k téhož zákona.

Věcnou působností takového orgánu ve spolku jsou především záležitosti spadající do spolkové samosprávy v rozsahu určeném stanovami. Pokud stanovy

⁴⁰ § 262 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴¹ § 263-264 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴² HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015, s. 54-55. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7.

mlčí, rozhoduje rozhodčí komise spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkoumává rozhodnutí o vyloučení člena spolku.⁴³

Rozhodčí komise musí mít alespoň tři členy, pokud samozřejmě stanovy neurčí počet vyšší. Tyto volí a odvolává členská schůze, neboli nejvyšší orgán spolku, nebo shromáždění členů spolku. Vzhledem k významu a smyslu tohoto orgánu, je nezbytné, aby členové rozhodčí komise byli bezúhonní, zletilí a plně svéprávné osoby. Navíc nesmí být členy statutárního orgánu nebo kontrolní komise. Na druhou stranu však zde platí právní domněnka, že pokud nikdo nenavrhne vyslovení neplatnosti volby člena rozhodčí komise pro nedostatek bezúhonnosti, platí s výhradou změny okolností, že byla zvolena bezúhonná osoba. Samozřejmě z podstaty věci se vylučuje, aby rozhodoval člen rozhodčí komise, kterému brání okolnosti z možné podjatosti.⁴⁴

Jak bylo výše uvedeno, procesní stránku řízení upravuje zákon o rozhodčím řízení. Řízení je zahájeno dnem, kdy je žaloba doručena na adresu uvedenou ve stanovách, pokud taková adresa uvedená není, doručuje se na sídlo spolku. Strany mají rovné postavení, přičemž jim musí být dána stejná příležitost k uplatnění jejich práva. Od zákonného postupu se však lze odchýlit, a to za předpokladu, že postup, kterým se má rozhodčí komise řídit je upraven výslovně ve stanovách, vnitřním předpisu či v písemné dohodě obou stran.⁴⁵

Komise musí rozhodnout do tří měsíců od podání žaloby. Tato lhůta lze však výslovně ve stanovách, vnitřním předpisu či písemné dohodě obou stran prodloužit až na 9 měsíců.⁴⁶

Jak bylo dříve uvedeno, případné rozhodnutí rozhodčí komise lze zrušit rozhodnutím soudu, a to na návrh jakékoli strany.⁴⁷

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že zřízení rozhodčí komise vyžaduje odbornost členů, aby případné rozhodnutí byly bezchybné a nepodléhaly následně jejich rušení ze strany soudu. Proto je žádoucí, aby zakladatelé spolku, případně členové spolku důkladně zvážili působení tohoto orgánu.

⁴³ § 265 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴⁴ § 266 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴⁵ § 40f zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

⁴⁶ § 40h zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů

⁴⁷ § 242 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

2.3. Asociace

Jak z výše uvedeného vyplývá, sportovní kluby jsou členy sportovního svazu, respektive asociace. Takové členství je žádoucí, jelikož jednotlivé kluby následně mohou na této, ale i mezinárodní úrovni provozovat kvalifikované soutěže. Tyto asociace tedy zastřešují určitou strukturu, do níž jsou následně zařazeny jednotlivé sportovní kluby podle své momentální úrovně, tedy jsou rozřazeny do jednotlivých úrovní soutěží napříč asociací. Samozřejmě jsou tyto soutěže přístupné, tedy jednotlivé sportovní kluby mohou mezi těmito soutěžemi buďto postupovat, případně sestupovat. Příkladem může posloužit fotbalová struktura v České republice. Na nejvyšší úrovni působí sportovní kluby, které mají v současné době tu největší kvalitu, zatímco na nejnižší úrovni jsou sportovní kluby působící ve IV. třída, jejich momentální výkonnost není dostačující, aby postoupily do vyšší úrovně.

Samozřejmě může existovat i nějaký sportovní klub bez členství v dané asociaci, tento však bude provozovat své aktivity za jiným než soutěžním účelem.

Členství klubu vzniká způsobem výše uvedeným, tedy rozhodnutím příslušného orgánu jednotlivé asociace.

Jako příklad těchto národních sportovních asociací lze uvést ve fotbale Fotbalovou asociaci České republiky, v hokeji Český svaz ledního hokeje, v basketbale figuruje Česká basketbalová federace, ve volejbale to je Český volejbalový svaz a za individuální sporty lze jmenovat například Český atletický svaz či Českou boxerskou asociaci.

2.4. Sportovní organizace

Postupný vývoj sportovních činností dosáhl takových globálních rozměrů, že na tento progres muselo zareagovat i sportovní prostředí. V této době totiž není sportovní činnost jen záležitostí konkrétní skupiny sportovců, hrající na konkrétním místě a čase, ale je to již záležitostí celosvětového rozměru. V návaznosti na postupný vývoj tak reagovala jednotlivá sportovní odvětví vznikem sportovních organizací za účelem lepší regulace vnitřních pravidel, a hlavně silnějšího postavení na ekonomickém poli. Mezi nejznámější federace patří fotbalová FIFA – francouzsky *Fédération Internationale de Football Association*, federace ledního hokeje IAHF – anglicky *International Ice Hockey Federation* a basketbalová FIBA – francouzsky *Fédération Internationale de Basket-ball*. Pod jednotlivé federace

jsou podřazeny různé unie sdružených národních asociací, a pod každou národní asociací jsou podřazeny jednotlivé kluby.

Příkladem fungování může být FIFA, která svou strukturou připomíná „matrjošku“ – První panenkou je federace FIFA, která v sobě zahrnuje druhou panenku - několik sdružených národních asociací (pro nás nejvýznamnější evropská UEFA, v Africe je to CAF, v Jižní Americe CONMEBOL atd.), tato druhá panenka UEFA v sobě ukrývá jednotlivé národní asociace, k dnešnímu dni je to 55 členských národních asociací (v našem případě FAČR) a pod každou národní asociací je podřazeno několik národních klubů, tedy kluby jsou na úrovni této tzv. čtvrté panenky. V případě vydání nových vnitřních předpisů, například úpravy problematiky transferů hráčů, musí všechny vnitřní panenky spadající pod FIFA, tedy jak sdružení národních asociací, tak národní asociace samotné, zohlednit takové úpravy a přizpůsobit jim své vnitřní předpisy v aktualizovaném znění.

Stejně jako se sportovní kluby mohou stát členy svých národních asociací, tak i tyto asociace se mohou sdružovat do jednotlivých organizací. A právě v těchto se pak provozují kvalifikovaná mezinárodní soutěžní utkání.

Nejprestižnější klubovou soutěží provozovanou na evropském kontinentu je fotbalová Liga mistrů, případně Evropská liga UEFA. Pokud jde o soutěže národních reprezentací, je bezesporu nejvýznamnější Mistrovství světa, případně jednotlivá mistrovství na daných kontinentech, jako je Mistrovství Evropy či Copa America a jiné.

3. Přestupy sportovců

Jak název této práce napovídá, předmětem jsou solidární mechanismy při přestupech sportovců. Přestupem sportovce se rozumí změna určitého vztahu sportovce ke sportovnímu klubu, a vznik vztahu sportovce ke sportovnímu klubu novému. Například pokud by se jednalo o přestup amatérského hráče, který přechází mezi sportovními kluby, jenž mají právní formu spolku, znamenal by přestup na této úrovni zánik členství v mateřském spolku a vznik členství ve spolku novém. Naopak v situaci, kdy jsou hráči vázáni ke sportovnímu klubu svým majetkovým vztahem, který je charakteristický pro obchodní společnosti, znamenal by přestup na této úrovni změnu majetkového vztahu k obchodní společnosti staré a vznik majetkového vztahu k obchodní společnosti nové.

V kauze Bosman, která je mimo jiné obsažena i v poslední kapitole této diplomové práce, byl přestup definován jako: „*Operace, v níž hráč, který je členem asociace, dosáhne změny příslušnosti ze starého klubu na klub nový.*“⁴⁸

Sportovní předpisy by měly mít problematiku týkající se účinnosti přestupu, pokud možno, co nejlépe nadefinovanou, aby bylo hned na první pohled zřejmé, od jakého okamžiku hráči členství zaniká, a naopak od jakého okamžiku hráči členství v klubu vzniká. Tuto otázku je potřeba řešit zejména v souvislosti s profesionálními hráči, kteří by v případě nejasné odpovědi mohli být například sankcionováni za porušení jejich profesionálních smluv, neboť by mohli přestat plnit některé své povinnosti před zánikem jejich členství, a tedy v takovém případě by se jednalo i o porušení jejich smluvních povinností.

V neposlední řadě se tyto přestupy uskutečňují v předem určených časových úsecích, tzv. přestupových oknech, aby se spolky, respektive obchodní společnosti mohly připravit na případná vyjednávání o podmínkách přestupu, ve kterých se mimo jiné i pojednává právě o solidárních mechanismech. Každá asociace má tyto přestupní okna vymezena odlišně. Zároveň závisí, zda se jedná o hráče amatérské nebo hráče profesionální, neboť i tato skutečnost hraje významnou roli pro případné uskutečnění přestupu, a samozřejmě i pro případnou výši některého ze solidárních mechanismů.

Jak bylo výše uvedeno, stěžejními předpisy pro uskutečnění těchto přestupů bývají přestupní řády jednotlivých asociací, třeba například Přestupní řád FAČR, bez kterého by nešlo přestup uskutečnit ve fotbalovém prostředí. Hokejisté se řídí Přestupním řádem buďto pro kluby extraligy a 1 ligy nebo Přestupním řádem mimo kluby extraligy a 1. ligy. V basketbalovém prostředí se rovněž jedná o vnitřní předpis s názvem Přestupní řád. Za individuální sporty stojí za zmínku například atletická Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích, a zejména její příloha č. 3 o tabulkových částkách odstupného a tabulkových výkonech či Přestupní řád České boxerské asociace.

⁴⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, *Union Royale Belge des Societ s de Football Association and Others v. Bosman*, C 415/93, ECR I-4921, bod 6.

3.1. Právní úprava

S odkazem na výše uvedené je zřejmé, že každá asociace vycházela z obecných předpisů svých sportovních organizací, již jsou členem a tyto následně implementovaly do svých vnitřních předpisů. S tím souvisí i implementace solidárních mechanismů, které přísluší oprávněným klubům za předpokladu splnění předem stanovených podmínek.

Je žádoucí, aby si každá asociace své přestupní řády upravila natolik podrobně, aby případných sporů vyplývajících ze solidárních mechanismů vznikalo, pokud možno, co nejméně. Pokud by však již takový spor vznikl, rozhodoval by o tomto orgán určený stanovami asociace. Pakliže by se takový spor nepodařilo vyřešit v rámci sportovní asociace, je možné se domáhat řízení před orgány Mezinárodní sportovní arbitráže ve švýcarském Lausanne. Nejznámější rozhodnutí týkající se solidárních mechanismů jsou obsaženy v poslední kapitole této diplomové práce.

V neposlední řadě si dovoluji na tomto místě poznamenat, že vzhledem k četnosti všech druhů možných sportů, jakož i druhů solidárních mechanismů jako takových, rozhodl jsem se, že pro účely této diplomové práce budu vycházet zejména z předpisů těch nejvíce populárních sportů, neboť i solidární mechanismy z nich vycházející budou beze sporu právě těmi nejvíce užívanými. Zároveň jsem pevně přesvědčen, že využití těchto mechanismů bude uplatnitelné i na solidární mechanismy z jiných sportů, neboť základní význam a způsob využití níže uvedených mechanismů poslouží jako odrazový můstek pro uplatnění solidárních mechanismů jiných. Z tohoto důvodu budou pro tuto práci stěžejní zejména předpisy fotbalové, hokejové, basketbalové a za individuální sporty předpisy atletické či boxerské.

4. Solidární mechanismy

Předmětem této diplomové práce je pojednání o solidárních mechanismech, a zejména o jejich následném využití při přestupech sportovců. V první řadě je tak klíčové si nejprve nadefinovat význam a smysl solidárních mechanismů, a posléze za jakých podmínek lze jednotlivé mechanismy uplatnit.

Solidární mechanismy úzce souvisí s ekonomickou činností sportovního klubu, který vyvíjí maximální úsilí za účelem uskutečnění transferu sportovce. Neboť jak bývá v běžné v tržním prostředí zvykem, kupující klub chce vždy za

sportovce utratit co nejnižší částku, zatímco prodávající klub chce sportovce prodat co nejdraž. Samozřejmě tento předchozí příklad se nedá uplatnit na situace, kdy se cena sportovců řídí tabulkovými částkami.

Tyto solidární mechanismy tak mají za cíl zejména zajistit vyváženost sportovní soutěže, ale zároveň i přispívat k finanční stabilitě, neboť tyto prostředky zajišťují jakousi náhradu za vyhledávání a výchovu sportovních talentů. Solidární mechanismy tak mají zejména zabránit nežádoucí situaci, kdy nejbohatší a dominantní kluby soutěže vykupují nejlepší hráče na úkor malých a chudších klubů, přičemž cena za hráče by připadala právě jen prodávajícímu týmu, zatímco ostatní kluby, které se rovněž podílely na sportovním vývoji jedince by zůstaly opomenuty. Smyslem těchto mechanismů je tak jakási záruka či garance toho, že sportovní prostředí zůstane vyvážené a nebude ohrožen jeden z hlavních atributů sportu, a sice nejistota sportovního výsledku. Zároveň je zřejmé, že posléze by taková soutěž zcela jistě ztratila i na atraktivitě, což by vedlo k dalším nežádoucím účinkům.⁴⁹

Na druhou stranu je nutné zmínit, že ceny těchto mechanismů ne vždy reálně odpovídají vynaloženým nákladům za výchovu a trénink jedince. Podobná argumentace na toto téma se objevila i ve známe kauze *Bosman*, kdy soud namítal, že nelze předem určit, zda sportovec bude v budoucnu úspěšný, a proto by tato výše neměla bránit případnému přestupu. Zároveň v této kauze soud podotkl, že tyto poplatky jsou umělé a příliš vysoce nastavené, přičemž závisí především na statusu hráče či jeho platu, a nikterak neodráží skutečně vynaložené náklady za jeho výchovu a trénink.⁵⁰ Kauza *Bosman* výrazně ovlivnila nejen sportovní přestupy, ale zároveň i sportovní prostředí jako takové, a proto je tato kauza zahrnuta v poslední kapitole této diplomové práce.

4.1. Fotbal

Chceme-li na prvním místě zmínit ty nejznámější a nejčastěji se vyskytující solidární mechanismy, musíme začít se solidárními mechanismy působícími ve fotbalovém prostředí.

Fotbal je totiž nejrozšířenějším sportem na planetě vůbec, k jehož výkonu postačí jakýkoli míč a čtyři libovolné předměty, jež budou znázorňovat alespoň provizorní branky. Není proto žádným překvapením, že tento sport se na rozdíl od

⁴⁹ HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo s mezinárodním prvkem. Praha: Auditorium, 2007, s. 53-54. ISBN 978-80-903786-1-2.

⁵⁰ HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo s mezinárodním prvkem. Praha: Auditorium, 2007, s. 53-54. ISBN 978-80-903786-1-2

hokeje, basketbalu či jiných sportů provozuje na všech kontinentech. A zřejmě i na základě tohoto důvodu lze důvodně usuzovat, že sledovanost tohoto sportu je jedna z největších. Proto mediální a jiné licenční poplatky dosahují nemalých částek, které ovšem v konečném důsledku přispívají i chodu fotbalové organizaci, kontinentálním federacím či v neposlední řadě i národním asociacím.

Pro účely této diplomové práce je důležité nejdříve vyjmenovat prameny upravující solidární mechanismy ve fotbale. Těmito jsou zejména předpisy vytvořené orgány FIFA, na jejichž základě musely jednotlivé národní asociace implementovat stěžejní ustanovení týkající se přestupů a solidárních mechanismů do svých vnitřních předpisů. A právě tyto předpisy byly rovněž klíčové i pro zpracování této kapitoly.

Vrcholným předpisem, který by se mohl s trochou nadsázky nazývat „stavební kámen solidárních mechanismů ve fotbale“, je předpis vydaný FIFA s názvem FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players. Tento pojednává především o podmínkách při přestupech hráčů, čímž zároveň vznikají i nároky na uplatnění solidárních mechanismů. V souvislosti s předpisy na úrovni FIFA nesmí zůstat opomenuto, že FIFA vydává tzv. pravidelné oběžníky, v anglickém jazyce *Circular letters*, jež mohou v konečném důsledku vést ke změně přestupových pravidel.

Například oběžníky týkající se hráčů se posléze promítly i do novelizovaného znění FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players, konkrétně ustanovení upravující podmínky mateřské dovolené, a s tím související přestup mimo přestupové období, zmeškané právě z důvodu čerpání mateřské dovolené.

Výše uvedený předpis byl doplněn i z důvodu ruské agrese na Ukrajině. V této souvislosti FIFA, v příloze č. 7 RSTP, zřídila dočasná pravidla, která umožňovala hráčům z ukrajinské a ruské ligy beztretně přestoupit do jiného klubu, a v něm působit až do 30. června 2022. Z takového dočasného přestupu však nepramení žádný nárok na případnou tréninkovou kompenzaci. Dále je nutné poznamenat, že po konci tohoto období se všichni hráči, kterým nekončí k tomuto dni smlouva, musí vrátit do svého odchozího klubu. Samozřejmě budoucí vývoj je nepředvídatelný, a proto je zde i pravděpodobnost, že tyto pravidla budou dále ještě novelizována, a to dle aktuální situace.

Na základě výše uvedených pramenů známe ve fotbalovém prostředí solidární mechanismy jako jsou odstupné, tréninková kompenzace, tréninková

kompenzace s mezinárodním prvkem a příspěvek solidarity. Všechny tyto mechanismy si podrobněji rozebereme v dalších podkapitolách této diplomové práce.

4.1.1. Odstupné

Prvním solidárním mechanismem, který se vyskytuje ve fotbale je odstupné. Tento mechanismus je ve fotbale nejvíce rozšířený, neboť jeho užití se týká valné většiny přestupů. Smyslem odstupného je zejména poskytnout prodávajícímu klubu určitou „kompenzaci“ za odchod jeho hráče, a to bez ohledu na skutečnosti, zda tento klub dal k odchodu hráče souhlas či nikoliv. Z tohoto důvodů se tento mechanismus nazývá odstupné, neboť hráč „odstupuje“ ze svého mateřského klubu a přestupuje do klubu nového.

Jinými slovy bychom tento mechanismus mohli rovněž pojmenovat jako „minimální kupní cena“, kterou je třeba za níže uvedených podmínek uhradit, abychom získali požadovaného hráče. Tedy jedná se o cenu, kterou je nový klub ochoten zaplatit za hráče a zároveň prodávající klub je s touto cenou srozuměn, že v této výši lze o hráče přijít. Samozřejmě takové tvrzení platí pouze v režimu amatérských hráčů.

4.1.1.1. Využití odstupného

V této podkapitole se pokusím demonstrovat, za jakých podmínek lze odstupné využít. Odstupné se využívá vždy při přestupu sportovce, přičemž je nutné odlišit, zda se jedná o odstupné smluvené či stanovené.

Smluvené odstupné hradí vždy nový klub mateřskému, a to v případě, kdy jde o přestup v režimu profesionálních hráčů, případně v režimu amatérských hráčů se souhlasem mateřského klubu. Profesionálním hráčem se pro tyto účely rozumí hráč, jenž má s členským klubem uzavřenou profesionální hráčskou smlouvu, která je evidovaná v evidenci FAČR. Zároveň mu na základě této smlouvy náleží odměna převyšující jeho účelně vynaložené náklady za jeho sportovní výkon.⁵¹ Jinými slovy je profesionální sportovec ten, který vykonává svou činnost na vysoké sportovní úrovni, přičemž finanční odměna z této činnosti je jeho hlavním příjmem.⁵²

⁵¹ § 9 odst. 2 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁵² JURKA, Helena. Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 53. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4

Stanovené odstupné hradí vždy nový klub tomu mateřskému, a to v případě, kdy se jedná o přestup hráče v režimu amatérských hráčů bez souhlasu mateřského klubu. Druhou variantou je přestup amatérského hráče, který po přestupu do nového klubu bude působit jako standardní profesionální hráč, a zároveň v soutěžním ročníku ve kterém dochází k přestupu dovrší nejméně 24. roku svého věku.⁵³

Přestupní řád FAČR rovněž pamatuje i na situace, kdy dochází k přestupu do zahraničního klubu, ale zároveň do 16 měsíců od tohoto přestupu se hráč vrátí zpět do členského klubu, ovšem odlišného od toho, ve kterém před přestupem působil. V takovém případě hradí nový klub původnímu mateřskému klubu částku odstupného ve výši 200.000,- Kč, pokud jde o přestup ve věkové kategorii dorostenců, to ovšem za předpokladu, že původní mateřský klub i nový klub jsou oba ligovými kluby. V ostatních případech bude hradit nový klub tomu mateřskému stanovené odstupné, jak je dále stanoveno níže.⁵⁴

Přestupní řád FAČR pamatuje i na situace, aby zabránil nežádoucím situacím v podobě tzv. *transfer bridge*, které mají za cíl obejít nastavená pravidla, předpisy či zákony, aby snížily pro své potřeby co nejvíce své náklady. Tedy jedná se například o situace, kdy hráč přestupuje z mateřského klubu do nového bez jeho souhlasu, aby následně v dalším přestupovém období přestoupil do dalšího nového klubu, ovšem již se souhlasem nového (prostředního) klubu. Z tohoto nastíněného příkladu je zcela zřejmé, že by mohlo docházet k obcházení pravidel, kdy by právě ty konečné kluby hradily za tyto přestupy částky nižší, než jsou částky určené za stanovené odstupné. Proto musí tento další nový klub (konečný) uhradit původnímu mateřskému klubu rozdíl mezi částkou stanoveného odstupného, kterou by byl tento konečný nový klub povinen zaplatit původnímu mateřskému, kdyby hráč přestoupil přímo do konečného nového klubu bez souhlasu původního mateřského klubu a částkou, která byla skutečně vyplacena novým klubem původnímu mateřskému klubu.⁵⁵

V ustanovení § 9 odst. 6 Přestupního řádu FAČR jsou dále uvedeny situace, kdy se smluvené, ani stanovené odstupné nehradí vůbec. Mezi takové se řadí například situace, kdy se jedná o hráče věkové kategorie U9 a mladší;⁵⁶ pokud jde o přestup bez souhlasu mateřského klubu u hráče, který více jak 12 po sobě jdoucích

⁵³ § 9 odst. 3 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁵⁴ § 9 odst. 4 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁵⁵ § 9 odst. 5 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁵⁶ § 9 odst. 6 písm. a) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

měsíců nenastoupil k soutěžnímu utkání;⁵⁷ pokud mu skončila účinnost profesionální smlouvy;⁵⁸ jedná se o omezeného hráče;⁵⁹ v neposlední řadě se odstupné nehradí ani v případě, pokud by hráč měl, dle přestupu stanoveného v ustanovení § 7 odst. 5 písm. d) Přestupního řádu FAČR, působit jako ligový profesionální hráč.⁶⁰ Nutné dodat, že tento výčet je pouze demonstrativní, nicméně dle mého skromného názoru je pro tyto účely dostačující.

Splatnost odstupného je 10 dní od chvíle oznámení novému klubu, které obdrží prostřednictvím Elektronického informačního systému, a to na bankovní účet, jehož identifikaci uveřejní FAČR na Portálu. Následně FAČR bez zbytečného odkladu zabezpečí úhradu stanoveného odstupného na účet mateřského klubu, který je veden v evidenci FAČR.⁶¹

V případě, že nový klub smluvené či stanovené odstupné neuhradí řádně a včas, nemá tato skutečnost vliv na platnost uskutečnění přestupu. V takovém případě je však nový klub povinen snášet případné sankce podle Disciplinárního řádu FAČR, které z porušení této povinnosti vyplývají.⁶²

4.1.1.2. Výše odstupného

Výše smluveného odstupného závisí zcela na vůli obou smluvních stran. V případě, že by se kluby nedohodly, bude se odstupné řídit dle předem stanovených tabulkových částek, které jsou podrobněji rozvedeny níže.

Výše odstupného závisí především na několika aspektech, jako je věk přestupujícího hráče, ligová úroveň nového klubu, věková kategorie hráče, ale v neposlední řadě i pohlaví hráče, neboť výše odstupného u žen je několikanásobně nižší než odstupné u mužů.

Pro účely výpočtu tohoto mechanismu budeme vycházet zejména z odstupného v kategorii mužů, neboť způsob tohoto výpočtu považuji za obecný a snadno uplatnitelný, až na malé nuance, i na ostatní kategorie.

4.1.1.3. Výše stanoveného odstupného v kategorii mužů

Výše stanoveného odstupného za přestup v kategorii mužů je určen dle následující tabulky, uvedené v ustanovení §10 Přestupního řádu FAČR:

⁵⁷ § 7 odst. 5 písm. a) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁵⁸ § 7 odst. 5 písm. c) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁵⁹ § 7 odst. 5 písm. e) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁶⁰ § 9 odst. 6 písm. c) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁶¹ § 9 odst. 7 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁶² § 9 odst. 8 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

Soutěž	19 – 23	24 – 29	30 - 33
1. liga	150.000	120.000	75.000
2. liga	100.000	80.000	50.000
ČFL, MSFL	70.000	56.000	35.000
Divize	50.000	40.000	25.000
Krajský přebor	30.000	24.000	15.000
1. A třída	25.000	20.000	12.500
1. B třída	20.000	16.000	10.000
Okresní přebor	10.000	8.000	5.000
III. třída	8.000	6.500	4.000
IV. třída	5.000	4.000	2.500

Tabulka 1 – Fotbal - odstupné muži

Pro účely stanovení výpočtu odstupného v kategorii mužů je v první řadě nutné zařadit přestupujícího hráče do výše uvedené věkové kategorie. Pro toto zařazení je rozhodný věk hráče, jenž dovrší v soutěžním ročníku, v němž se uskutečňuje přestup. Soutěžní ročník je nadefinován ve výkladových ustanovení Přestupního řádu FAČR, kdy se soutěžnímu ročníku rozumí období od 1. 7. do 30. 6 bezprostředně následujícího kalendářního roku.⁶³

Přesná částka odstupného se určí dle soutěže, ve které působí nejúspěšnější družstvo nového klubu. Pakliže by hráč přestupoval do soutěže nižší, než kde momentálně působí, odstupné se určí jako aritmetický průměr částky, kde působí nejúspěšnější družstvo nového klubu a nejúspěšnější družstvo mateřského klubu.⁶⁴

Pokud není možné určit částku dle výše uvedeného postupu, platí, že částka odstupného se určí tak, jako by hráč přestupoval do klubu, jehož družstvo působí v kategorii IV. třídy mužů.⁶⁵

Příklad výpočtu tohoto mechanismu si znázorníme na dvou příkladech, a to v situaci, kdy hráč přestupuje do klubu, jenž působí ve vyšší soutěži a v situaci, kdy hráč přestupuje do nižší soutěže.

Příklad č. 1: Hráč působí v klubu, jehož nejúspěšnější družstvo působí v krajském přeboru a přestupuje do klubu FK Mladá Boleslav, hrající nejvyšší soutěž v České republice. V aktuálním soutěžním ročníku dovrší věku 25 let. Výše odstupného tedy činí 120.000,- Kč, kterou uhradí klub FK Mladá Boleslav celku z krajského přeboru.

Příklad 1 – Fotbal - odstupné do lepšího družstva

⁶³ § 10 odst. 2 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii mužů

⁶⁴ § 10 odst. 3,4 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii mužů

⁶⁵ § 10 odst. 5 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii mužů

Příklad č. 2: Hráč působí v klubu, jehož nejúspěšnější družstvo působí v krajském přeboru a přestupuje do klubu, jehož nejúspěšnější družstvo působí v okresním přeboru. V aktuálním soutěžním ročníku dovrší věku 25 let. Výše odstupného je stanovena jako aritmetický průměr částky 24.000,- Kč a částky 8.000,- Kč. To znamená, že výše odstupného činí částku 16.000,- Kč, kterou uhradí klub působící v okresním přeboru celku působící v přeboru krajském.

Příklad 2 – Fotbal - odstupné do horšího družstva

4.1.1.4. Výše stanoveného odstupného v kategorii žen

Pro srovnání v této diplomové práci uvádím výši stanoveného odstupného v kategorii žen, která je určena dle následující tabulky, uvedené v ustanovení §12 Přestupního řádu FAČR:

Soutěž	18 – 23	24 – 29	30 - 33
1. liga	40.000	20.000	10.000
2. liga	25.000	12.000	6.000
ČFLŽ, MSFLŽ	15.000	6.000	3.000
Divize	8.000	3.000	1.000
Krajský přebor	4.000	2.000	1.000
1. A třída	2.000	1.000	0
1. B třída	1.000	0	0
Okresní přebor	0	0	0
III. třída	0	0	0
IV. třída	0	0	0

Tabulka 2 – Fotbal - odstupné ženy

Výpočet stanoveného odstupného je stejný jako výpočet odstupného v kategorii mužů. Liší se pouze v jediné věci, a to v situaci, kdy hráčka přestupuje do nového klubu, které nemá družstvo, na jehož základě by se dalo určit stanovené odstupné dle výše uvedeného postupu. V takovém případě platí fikce, že hráčka přestupuje do nového klubu, jehož nejúspěšnější družstvo se účastní soutěže v kategorii žen krajského přeboru (zatímco u mužů se v této situaci vychází z fikce, kdy nový klub působí ve IV. třídě).⁶⁶

4.1.1.5. Výše stanoveného odstupného v kategoriích žáků a dorostenců

Pro úplnost tohoto mechanismu bychom si v neposlední řadě měli i nastínit situaci výpočtu v kategorii žáků a dorostenců. Výše stanoveného odstupného je

⁶⁶ § 12 odst. 5 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii žen

stanovena dle následující tabulky, uvedené v ustanovení § 11 Přestupního řádu FAČR:

Soutěž	U12 – U13 (mladší žáci)	U14 – U15 (starší žáci)	U16 – U17 (mladší dorostenci)	U18 – U19 (starší dorostenci)
1. liga	30.000	40.000	60.000	80.000
2. liga	20.000	30.000	40.000	60.000
ČFLŽ, MSFLŽ	15.000	20.000	30.000	40.000
Divize	12.500	15.000	25.000	30.000
Krajský přebor	10.000	12.500	20.000	25.000
1. A třída	8.000	10.000	16.000	20.000
1. B třída	6.500	8.000	13.000	16.000
Okresní přebor	5.000	6.500	10.000	13.000
III. třída	4.000	5.000	8.000	10.000
IV. třída	3.000	4.000	6.000	8.000

Tabulka 3 – Fotbal - odstupné žáci a dorostenci

Obdobně jako u výše uvedených výpočtů je v první řadě nutné stanovit si věkovou kategorii. Tuto určíme na základě věku hráče, v němž se uskutečňuje přestup dle uvedeného Soutěžního řádu mládeže a žen.

Přesná částka stanoveného odstupného se odvíjí od působení nového klubu v soutěži, ve které se účastní nejúspěšnější družstvo nového klubu v kategorii mužů, nemá-li klub takové družstvo, určí se dle nejúspěšnějšího družstva v následujících kategoriích, a sice staršího dorostu, dorostu, starších žáků nebo žáků, přičemž rozhodující je ta nejvyšší možná věková kategorie.⁶⁷

Pokud hráč přestupuje do klubu, jehož nejlepší družstvo působí v soutěži nižší, určí se odstupné jako aritmetický průměr částky svého mateřského klubu a částky nového klubu, ve kterém působí jeho nejlepší družstvo.⁶⁸

V případě, že částku nového klubu nelze určit, platí fikce, kdy se částka za nový klub vypočítá jako by nejúspěšnější družstvo nového klubu působilo v kategorii mužů ve IV. třídě.⁶⁹

V poslední řadě se Přestupní řád zabývá i kategorií U10 a U11, kdy se přesná výše stanoveného odstupného určí ve výši 1.500,- Kč za každý započatý rok registrace hráče, pokud tento přestupuje do klubu, jehož nejúspěšnější družstvo

⁶⁷ § 11 odst. 3 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii žáků a dorostenců

⁶⁸ § 11 odst. 4 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii žáků a dorostenců

⁶⁹ § 11 odst. 5 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii žáků a dorostenců

působí alespoň v divizní soutěži. Pokud takový hráč přestupuje do klubu, jehož družstvo je na úrovni nižší než divize, je stanovená cena odstupného ve výši 1.000,- Kč za každý započatý rok registrace hráče.⁷⁰

4.1.2. Tréninková kompenzace

Druhým nejčastějším solidárním mechanismem vyskytujícím se ve fotbale je tréninková kompenzace. Tento solidární mechanismus se začal využívat v reakci na kauzu *Bosman*, která je podrobněji uvedena v poslední kapitole této diplomové práce, přičemž do českých předpisů se tréninková kompenzace zakomponovala až zhruba o 10 let později. Možnosti využití tohoto mechanismu jsou poněkud užší, neboť se tento mechanismus uplatňuje za „přísnějších“ podmínek, a to v předem vymezené věkové hranici hráče, ale i v jeho vztahu k profesionálnímu prostředí. To ovšem neznamená, že by na tréninkovou kompenzaci nemohly dosáhnout amatérské kluby, pouze četnost využití oproti odstupnému je zkrátka nižší.

Smyslem tohoto mechanismu již není pouhá „kompenzace“ prostřednictvím úhrady „minimální kupní ceny“ novým klubem tomu mateřskému, ale jedná se o náhradu nákladů za trénink hráče ve sportovním klubu, v němž hráč působil.

Svým významem se tak tomuto mechanismu dá přisoudit i název podobající se „výchovnému“, neboť každý klub svým určitým způsobem přispívá k fotbalovému růstu a rozvoji hráče.

Pro vyloučení všech pochybností dále platí, že právem na tréninkovou kompenzaci není dotčeno případné právo na odstupné.⁷¹ Ačkoliv praxe napovídá, že není-li výslovně ujednáno jinak, zahrnují kluby tuto kompenzaci do přestupní částky, tedy částky smlouveného odstupného.

4.1.2.1. Využití tréninkové kompenzace

V této podkapitole se zaměříme na podmínky využití tréninkové kompenzace. Jak bylo výše uvedeno, jedná se o méně častý solidární mechanismus než mechanismus odstupného, z čehož se dá logicky odvodit, že podmínky pro uplatnění nároku na úhradu tréninkové kompenzace jsou přísnější.

⁷⁰ § 11 odst. 6 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii žáků a dorostenců

⁷¹ § 11 odst. 6 Přestupní řád FAČR. Výše stanoveného odstupného v kategorii žáků a dorostenců

Pokud chceme uvažovat o úhradě tréninkové kompenzace, musí nastat alespoň tato jedna ze čtyř níže uvedených situací.⁷²

- A. Hráč uzavírá v soutěžním ročníku, v němž dovršil nebo dovrší nejvýše 23. let svou první profesionální smlouvu. Tréninkovou kompenzaci hradí klub, se kterým hráč uzavírá smlouvu, a to všem členským klubům, které se podílely tréninkem na výchově tohoto hráče. Uvedené kluby musí být v souladu se záznamem karty hráče;
- B. Hráč uzavírá v soutěžním ročníku, v němž dovršil nebo dovrší nejvýše 23. let svou další profesionální smlouvu. Tréninkovou kompenzaci hradí klub, se kterým hráč uzavírá tuto další profesionální smlouvu, a to všem členským klubům, které se podílely tréninkem na výchově tohoto hráče. Uvedené kluby musí být v souladu se záznamem karty hráče;
- C. Hráč, jenž je profesionální hráč přestupuje v soutěžním ročníku dle Přestupního řádu FAČR v režimu profesionálních hráčů do nového klubu, v němž dovršil nebo dovrší 23. let;
- D. Hráč uzavírá v soutěžním ročníku, v němž dovršil nebo dovrší 23. let svou další profesionální smlouvu v období 30 měsíců od zániku závazku založeného jeho předchozí profesionální smlouvy. Tréninkovou kompenzaci hradí nový klub členskému klubu, v němž měl hráč uzavřenou předchozí profesionální smlouvu.

Tréninková kompenzace se však nehradí v situaci dle A a B, pokud členské kluby poskytovaly hráči trénink v soutěžních ročnících, kdy hráč ještě nedovršil 6. let. Kompenzace se dále nevyplácí, pokud hráč uzavřel s klubem písemnou smlouvu, která sice pojednává o potřebné výši alespoň 5.000,- Kč, ovšem chybí zde jiná náležitost určená dle Přestupního řádu FAČR, a nebo takové náležitosti splňuje, ale tato smlouva není řádně zaevidovaná v evidenci FAČR.⁷³

Dále se tréninková kompenzace nevyplácí, pokud by hráč dle písmena D. předchozí profesionální smlouvu jednostranně vypověděl bez oprávněných důvodů. Kompenzace se nevyplácí se ani v případě, pokud by hráči mateřským klubem alespoň 30 dní před koncem účinnosti dosavadní profesionální smlouvy nebyl

⁷² § 14 odst. 2 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁷³ § 14 odst. 3 písm. a), b) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

doručen návrh nové profesionální smlouvy, ve které by byly alespoň stejné podmínky jako v doposud účinné.⁷⁴

Tréninková kompenzace se týká i hostujících klubů, ve kterých hráč působil před přestupem dle písmena C. nebo před ukončením dosavadní profesionální smlouvy dle písmena D. Výše takové kompenzace se hradí v poměrné výši.⁷⁵

Splatnost tréninkové kompenzace je stanovena na 30 dní od registrace profesionální smlouvy, jež zakládá důvod k vyplacení.⁷⁶

Obdobně jako v případě odstupného, i v tomto mechanismu nemá vliv nezaplacení tréninkové kompenzace na možnost působení hráče v novém klubu dle jeho nové profesionální smlouvy. Tímto ovšem nezaniká případný nárok členských klubů domáhat se na vymožení svého práva dle Disciplinárního řádu.⁷⁷

Výše uvedený způsob využití se použije i pro náhradu nákladů za trénink hráček s tím rozdílem, že tréninková kompenzace připadá pouze sportovním klubům, které se podílely na výchově hráčky do soutěžního ročníku, v němž hráčka dovrší nebo dovršila 18. let věku.⁷⁸

4.1.2.2. Výše tréninkové kompenzace

Výše tréninkové kompenzace se hradí v závislosti na jednu z výše uvedených situací. V případě situace dle písmena A, C. a D. vypočítává se kompenzace dle níže uvedené tabulky, uvedené v ustanovení §15 Přestupního řádu FAČR:

Soutěžní ročník	1. liga	2. liga	ČFL, MSFL a nižší soutěže
6. narozeniny	5.000	5.000	5.000
7. narozeniny	5.000	5.000	5.000
8. narozeniny	5.000	5.000	5.000
9. narozeniny	5.000	5.000	5.000
10. narozeniny	5.000	5.000	5.000
11. narozeniny	5.000	5.000	5.000
12. narozeniny	30.000	20.000	10.000
13. narozeniny	30.000	20.000	10.000
14. narozeniny	30.000	20.000	10.000
15. narozeniny	30.000	20.000	10.000
16. narozeniny	75.000	60.000	30.000
17. narozeniny	75.000	60.000	30.000
18. narozeniny	75.000	60.000	30.000

⁷⁴ § 14 odst. 3 písm. c), d) Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁷⁵ § 14 odst. 4 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁷⁶ § 14 odst. 6 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁷⁷ § 14 odst. 7 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

⁷⁸ § 14 odst. 9 Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení

19. narozeniny	75.000	60.000	30.000
20. narozeniny	350.000	250.000	100.000
21. narozeniny	350.000	250.000	100.000
22. narozeniny	350.000	250.000	100.000
23. narozeniny	350.000	250.000	100.000

Tabulka 4 – Fotbal - tréninková kompenzace

V případě situace dle písmena B. se kompenzace hradí jako rozdíl částky dle výše uvedené tabulky odpovídající věku hráče a klubu, s nímž hráč uzavírá další profesionální smlouvu a částky tréninkové kompenzace, která již byla nebo měla být vyplacena sportovním klubům na základě již dříve uzavřené profesionální smlouvy.⁷⁹

Pro určení výše tréninkové kompenzace je rozhodný věk hráče, který v soutěžním ročníku dovrší. Jednotlivé částky tréninkové kompenzace náleží vždy za celý soutěžní ročník.⁸⁰

Pro konkrétní výši tréninkové kompenzace se uvedené částky řídí soutěží, ve které působí nejúspěšnější družstvo mužů nového klubu, který je povinen hradit tréninkovou kompenzaci.⁸¹

Výpočet tréninkové kompenzace závisí vždy na období, po které hráč v daném klubu působil. Každý soutěžní ročník, ve kterém hráč působil v klubu, se určí jako podíl částky závisící na výše uvedené situaci a počtu všech dnů soutěžního ročníku. Následně se tyto částky vynásobí počtem dnů, ve kterých hráč za sportovní klub hrál v tomto soutěžním ročníku, přičemž výsledek se zaokrouhluje vždy na celé koruny dolů.⁸²

Přesná výše tréninkové kompenzace u hráček činí 1.000,- Kč za celý soutěžní ročník.⁸³

Na tomto místě se však sluší zmínit, že v souladu se zásadou smluvní volnosti a zásadou dispozitivnosti není členský klub povinen hradit tréninkovou kompenzaci, pokud se s novým klubem dohodne jinak.⁸⁴

Pro úplnost celé věci je na tomto místě nutné poznamenat, že spory týkající se tréninkové kompenzace rozhoduje orgán Sboru rozhodců, který je zároveň v této věci oprávněn upravit výši tréninkové kompenzace, a to v případě, kdy se taková výše jeví jako zjevně nepřiměřená k posuzovanému případu.⁸⁵

⁷⁹ § 15 odst. 2 Přestupní řád FAČR. Výše tréninkové kompenzace

⁸⁰ § 15 odst. 3 Přestupní řád FAČR. Výše tréninkové kompenzace

⁸¹ § 15 odst. 4 Přestupní řád FAČR. Výše tréninkové kompenzace

⁸² § 15 odst. 5 Přestupní řád FAČR. Výše tréninkové kompenzace

⁸³ § 15 odst. 6 Přestupní řád FAČR. Výše tréninkové kompenzace

⁸⁴ § 29 odst. 4 Přestupní řád FAČR. Přejícná ustanovení

⁸⁵ § 15 odst. 7 Přestupní řád FAČR. Výše tréninkové kompenzace

Příklad výpočtu tréninkové kompenzace se pokusím demonstrovat na následujících třech příkladech, přičemž první se bude zabývat výpočtem kompenzace dle situace A. Druhý příklad bude zaměřen na složitější výpočet kompenzace dle písmena A, kdy hráč bude přestupovat v přestupovém zimním období. Poslední příklad se bude týkat situace dle písmena B. Pro větší přehlednost uváděných příkladů budeme předpokládat, že hráč vždy působí v nejúspěšnějším družstvu daného týmu.

Příklad č. 1: Hráč A.B. začínal s fotbalem v 6 letech ve své rodné obci Dlouhá Lhota, hrající okresní přebor. V soutěžním ročníku, ve kterém dovršil 12 let přestoupil (1. 7.) do Kosmonos hrající krajský přebor. V soutěžním ročníku, ve kterém dovršil 17 let přestoupil (1. 7.) do AC Sparta Praha, ve které v 21 letech uzavřel první profesionální smlouvu.

Výpočet kompenzace pro Dlouhou Lhotu: $(5.000/365) \times 365 = 5.000,-$ Kč x 6 = 30.000,- Kč

Výpočet kompenzace pro Kosmonosy: $\{[(30.000/365) \times 365] = 30.000,-$ Kč x 4 = 120.000,- Kč} + $\{[(75.000/365) \times 365] = 75.000,-$ Kč} + $\{[(75.000/365) \times 1] = 205,-$ Kč} = 30.000,- Kč + 120.000,- Kč + 75.000,- Kč + 205,- Kč = 225.205,- Kč.

Výše tréninkové kompenzace činí celkem 1.150.000,- Kč, přičemž Sparta uhradí Dlouhé Lhotě kompenzaci ve výši 30.000,- Kč a Kosmonosům kompenzaci 195.205,- Kč. Vzhledem k tomu, že hráč přestoupil v 17 letech do Sparty, není třeba od tohoto roku hradit kompenzaci sám sobě.

Příklad 3 – Fotbal - tréninková kompenzace

Příklad č. 2: Hráč A.B. začínal s fotbalem v 6 letech v týmu FK Mladá Boleslav hrající nejvyšší ligu. V soutěžním ročníku, ve kterém dovršil 17 let přestoupil (31. 1.) do FK Dukla Praha, hrající nejvyšší soutěž, se kterou podepsal i první profesionální smlouvu.

Výpočet kompenzace: $(6 \times 5.000,-$ Kč = 30.000,- Kč) + $(4 \times 30.000,-$ Kč = 120.000,- Kč) + 75.000,- Kč + $[(75.000/365) \times 215^{86} = 44.178,-$ Kč] = 269.178,- Kč

Výše tréninkové kompenzace činí celkem 269.178,- Kč, kterou musí FK Dukla Praha uhradit Mladé Boleslavi.

Příklad 4 – Fotbal - tréninková kompenzace s přestupem v zimním období

⁸⁶ Toto je počet dní odehraných v týmu FK Mladá Boleslav, kdy hráč dovrší 17 let, a proto náleží tréninková kompenzace i za tuto neúplnou sezónu

Příklad č. 3:

Hráč A.B. začínal s fotbalem v 6 letech v týmu FK Horní Dolní hrající okresní ligu. V soutěžním ročníku, ve kterém dovršil 15 let přestoupil (1. 7.) do FK Dukla Praha, hrající II. nejvyšší ligu, kde v sezóně, ve které dovršil 17 let podepsal první profesionální smlouvu. V 19 letech přestoupil (31. 1.) do FK Mladá Boleslav, hrající nejvyšší ligu, kde podepsal svou druhou profesionální smlouvu.

Výpočet kompenzace, kterou hradí Dukla: $(6 \times 5.000,- \text{ Kč} = 30.000,- \text{ Kč}) + (3 \times 20.000,- \text{ Kč} = 60.000,- \text{ Kč}) + \{(20.000/365) \times 1\} = 54,- \text{ Kč} = 90.054,- \text{ Kč}$

Výpočet kompenzace, kterou hradí Boleslav: $\{(6 \times 5.000,- \text{ Kč}) + (4 \times 30.000,- \text{ Kč}) + (3 \times 75.000,- \text{ Kč}) + [(75.000,- \text{ Kč}/365 \times 215^{87} = 44.178,- \text{ Kč})]\} = 30.000,- \text{ Kč} + 120.000,- \text{ Kč} + 225.000,- \text{ Kč} + 44.178,- \text{ Kč} = 419.178,- \text{ Kč}$.

Nyní je třeba vypočítat, jaká částka z této kompenzace náleží Horní Dolní a jaká Dukle. Výpočet tréninkové kompenzace pro Horní Dolní, kterou bude hradit Mladá Boleslav činí:

$(6 \times 5.000,- \text{ Kč} = 30.000,- \text{ Kč}) + (3 \times 30.000,- \text{ Kč} = 90.000,- \text{ Kč}) + \{(30.000/365) \times 1\} = 82,- \text{ Kč} = 120.082,- \text{ Kč}$

Vzhledem k tomu, že Horní Dolní již byla hrazena tréninková kompenzace dle částek odpovídajících týmu z II. ligy, musíme od výše uvedené kompenzace odečíst již dříve hrazenou kompenzaci:

$120.082,- \text{ Kč} - 90.054,- \text{ Kč} = 30.028,- \text{ Kč}$

Horní Dolní náleží tréninková kompenzace ve výši **30.028,- Kč**, kterou hradí FK Mladá Boleslav.

Výpočet tréninkové kompenzace pro tým Dukla Praha:

$\{(30.000/365) \times 364\} = 29.917,- \text{ Kč} (3 \times 75.000,- \text{ Kč} = 225.000,- \text{ Kč}) + \{(75.000/365) \times 215\} = 44.178,- \text{ Kč} = 29.917,- \text{ Kč} + 225.000,- \text{ Kč} + 44.178,- \text{ Kč} = 299.095,- \text{ Kč}$

Dukle náleží tréninková kompenzace ve výši **299.095,- Kč**.

Výše tréninkové kompenzace, kterou hradí Dukla činí celkem **90.054,- Kč**.

Výše tréninkové kompenzace, kterou hradí Boleslav činí celkem 419.178,- Kč, přičemž Horní Dolní náleží částka ve výši **30.028,- Kč** a Dukle částka ve výši **299.095,- Kč**.

Příklad 5 – Fotbal - tréninková kompenzace a další profesionální smlouva

⁸⁷ Toto je počet dní odehraných v týmu FK Dukla Praha, kdy hráč dovršil 19 let, a proto náleží tréninková kompenzace i za tuto neúplnou sezónu

4.1.2.3. *Tréninková kompenzace ve vztahu k zahraničí*

Zahraníční přestupy bývají specifické tím, že kromě národních předpisů mateřského klubu a FIFA předpisů se přestupy navíc řídí i předpisy národní asociace, do jejíž členského klubu hráč přestupuje. Tedy v případě zahraničního přestupu do českého klubu, řídil by se tento přestup FIFA předpisy, předpisy mateřského klubu a Přestupním řádem FAČR, a samozřejmě dalšími relevantními předpisy jako je například Evidenční a registrační řád FAČR a další.⁸⁸

Se zahraničním přestupem dále souvisí i speciální poplatková povinnost za přestup hráče, která činí 3.000,- Kč. Pokud jde však o amatérského hráče, který do zahraničí přestoupil z členského klubu národní asociace a ze zahraničního klubu se vrací zpět do členského klubu, činí výše poplatku 5.000,- Kč.⁸⁹

Tréninková kompenzace se zahraničním prvkem se hradí v obdobných případech jako v případech výše uvedených. To znamená, že kompenzaci hradí buďto zahraniční klub členskému klubu, respektive členským klubům nebo kompenzaci hradí členský klub zahraničnímu klubu, respektive zahraničním klubům. V ustanovení § 26 Přestupního řádu FAČR je přímý odkaz na předpisy FIFA, kterými se má na mysli zejména FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players, konkrétně ustanovení článku 20 a přílohy č. 4 RPST.⁹⁰ Tento předpis definuje obecně tréninkovou kompenzaci následovně: „*Trénink a vzdělávání hráče probíhá mezi 12. a 23. rokem života hráče. Tréninková kompenzace se však vyplácí až do 23. věku hráče za trénink a výchovu hráče do jeho 21. let, pokud není zřejmé, že jeho výchova a trénink byla ukončená již před dosažením jeho 21. let.*“⁹¹

Zároveň se tréninková kompenzace hradí i v případě, kdy hráč přestupuje mezi kluby, jež jsou členy dvou odlišných národních asociací.

Pro výpočet tréninkové kompenzace se zahraničním prvkem jsou tak stěžejní FIFA předpisy. Tyto v první řadě říkají, že je nutné zjistit přesné postavení klubu, neboť každý klub je rozdělen do určité třídy v rámci národní asociace, eventuálně konfederace. V rámci šesti konfederací existují čtyři kategorie klubů. Tyto kategorie jsou založeny na finančních investicích, které kluby vynakládají na

⁸⁸ § 23 odst. 1-4 Přestupní řád FAČR. Přestupy hráčů a zahraničních hráčů

⁸⁹ § 23 odst. 5 Přestupní řád FAČR. Přestupy hráčů a zahraničních hráčů

⁹⁰ § 26 Přestupní řád FAČR. Přestupy hráčů a zahraničních hráčů

⁹¹ FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players [online]. Zurich: FIFA, 2021 [cit. 2021-12-25], Annexe 4, s 81.

Dostupné na: <https://digitalhub.fifa.com/m/e7a6c0381ba30235/original/g1ohngu7qdbxyo7kc38e-pdf.pdf>

své hráče. Kategorie I je vyhrazena pro kluby nejbohatší a nejsilnější kluby, zatímco kategorie IV je vyhrazena pro kluby nejslabší a nejméně kvalitní.

FIFA uvádí tuto tabulku, která nám naznačuje, jaká částka kompenzace se může týkat jednotlivé konfederace:

Konfederace	KATEGORIE I.	KATEGORIE II.	KATEGORIE III.	KATEGORIE IV.
UEFA	90.000 €	60.000 €	30.000 €	10.000 €
AFC		40.000 \$	10.000 \$	2.000 \$
CAF		30.000 \$	10.000 \$	2.000 \$
CONCACAF		40.000 \$	10.000 \$	2.000 \$
CONMEBOL	50.000 \$	30.000 \$	10.000 \$	2.000 \$
OFC		30.000 \$	10.000 \$	2.000 \$

Tabulka 5 – Fotbal - tréninková kompenzace se zahraničním prvkem

V této souvislosti je třeba zmínit speciální ustanovení článku 6 přílohy č. 4 FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players, které pojednává o přestupu fotbalisty v rámci národních asociací uvnitř Evropské unie. Klíčovým kritériem je kategorie klubů. Pokud tedy hráče přestupuje z nižší kategorie klubu do vyšší, hradí se kompenzace v průměrné výši mezi oběma kluby. V opačném případě, tedy v situaci, kdy hráč přestupuje z vyšší kategorie klubu do nižší, hradí se kompenzace ve výši klubu, jenž je v nižší kategorii.⁹²

Výpočet tréninkové kompenzace se zahraničním prvkem se pokusím demonstrovat na níže uvedeném příkladu. Hráč, jenž v soutěžním ročníku dovršil 17 let přestupuje (30. 6.) z týmu České republiky IV. kategorie do italského týmu III. kategorie.

Hráč byl vychován v českém týmu v sezónách od jeho 12. do 17. narozenin, tzn. jedná se o přesně 6 sezón tj. $6 \times 10.000 \text{ €} = 60.000 \text{ €}$.

Jelikož hráč přestupuje v rámci EU, a přestupuje z týmu nižší kategorie do vyšší, je třeba tréninkovou kompenzaci vypočítat jako průměr kompenzace mezi oběma kluby.

Tréninková kompenzace, kdyby hráč působil v italském týmu je $6 \times 30.000 \text{ €} = 180.000 \text{ €}$

Průměr obou těchto kompenzací činí $(60.000 \text{ €} + 180.000 \text{ €}) / 2 = 120.000 \text{ €}$

Tréninková kompenzace s tímto mezinárodním prvkem činí 120.000 €

Příklad 6 – Fotbal - tréninková kompenzace s mezinárodním prvkem

⁹² FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players [online]. Zurich: FIFA, 2021 [cit. 2021-12-25], Annexe 4, s 84.
Dostupné na: <https://digitalhub.fifa.com/m/e7a6c0381ba30235/original/g1ohngu7qdbxyo7kc38e-pdf.pdf>

4.1.3. Příspěvek solidarity

Příspěvek solidarity je rovněž úzce spjat se zahraničním prvkem. Smyslem tohoto mechanismu je jakási kompenzace předchozím klubům, jež se podíleli na tréninkové a vzdělávací výchově hráče.

Svým významem se velmi podobá tréninkové kompenzaci, ovšem s tím rozdílem, že tato kompenzace je spojena výhradně se zahraničním prvkem, a navíc se musí jednat vždy o profesionálního hráče. Zároveň je podmínkou, aby profesionální hráč přestupoval vždy před uplynutím jeho profesionální smlouvy.

Problematika příspěvku solidarity je upravena v ustanovení § 27 Přestupního řádu FAČR a článku 21 a přílohy č. 5 FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players.

4.1.3.1. Využití příspěvku solidarity

V první řadě musíme rozlišovat situace, kdy profesionální hráč přestupuje v rámci dvou odlišných národních asociací. V takovém případě vzniká nárok na příspěvek solidarity při následující situaci:

- A. Profesionální zahraniční hráč přestupuje do členského klubu před uplynutím doby, na kterou byla sjednána jeho profesionální smlouva;
- B. Profesionální hráč přestupuje do zahraničního klubu, a to před uplynutím jeho stávající profesionální smlouvy, kterou uzavřel s členským klubem.⁹³

Pakliže by profesionální hráč přestupoval v rámci jedné národní asociace, vznikl by nárok na příspěvek solidarity při níže uvedené situaci:

- C. Profesionální hráč z jednoho členského klubu přestupuje do jiného členského klubu, a to před uplynutím jeho stávající profesionální smlouvy, kterou uzavřel s členským klubem. To vše za předpokladu, že oprávněným klubem, jemuž má vzniknout nárok na příspěvek solidarity je zahraniční klub.⁹⁴

Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že příspěvek solidarity je hrazen buďto členským nebo zahraničním klubem, a to vše dle pravidel FIFA.

⁹³ § 27 Přestupní řád FAČR. Příspěvek solidarity

⁹⁴ § 27 Přestupní řád FAČR. Příspěvek solidarity

Zároveň se přestup ve výše uvedených situacích musí uskutečnit v rozmezí od 12. – 23. narozenin profesionálního hráče.⁹⁵

Splatnost příspěvku solidarity musí být uhrazena nejdéle do 30 dní od registrace profesionálního hráče v evidenci národní asociace, případně do 30 dní od uskutečnění podmíněné platby.⁹⁶

Příspěvek solidarity rozděluje dle níže uvedeného výpočtu nový klub, tedy klub, do něhož hráč přestupuje. Tento je plně odpovědný za správný výpočet, tedy nový klub musí správně vypočítat příspěvek solidarity dle karty hráče. V případě potřeby však musí hráč poskytnout novému klubu při výpočtu součinnost.

V případě, že nový klub řádně a včas neuhradí příspěvek solidarity ve stanovené lhůtě či poruší jakoukoli jinou povinnost vyplývající z přílohy č. 5 FIFA RSTP, podléhá takové jednání případnému disciplinárnímu řízení.

4.1.3.2. Výše příspěvku solidarity

Výpočet této kompenzace je obdobný jako výpočet kompenzace tréninkové. Tedy v první řadě je nutné zjistit, po jak dlouhou dobu hráč působil v daném klubu, jež se podílel na tréninkové výchově hráče. Pokud hráč působil v klubu po dobu kratší než jeden rok, náleží takovému klubu poměrná část kompenzace.

Výše kompenzace činí 5 %, a to z jakékoli kompenzace⁹⁷, kterou hradí nový klub tomu bývalému. Zároveň je zapotřebí dodat, že nový klub tuto 5% výši musí proporcionálně rozpočítat podle doby, po kterou se jednotlivé kluby podílely na výcviku hráče.

Přesný výpočet nám znázorňuje níže uvedená tabulka.

kalendářní rok 12. narozenin	5 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 13. narozenin	5 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 14. narozenin	5 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 15. narozenin	5 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 16. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 17. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 18. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 19. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 20. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace

⁹⁵ FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players [online]. Zurich: FIFA, 2021 [cit. 2021-12-25], Annexe 5, s 85.
Dostupné na: <https://digitalhub.fifa.com/m/e7a6c0381ba30235/original/g1ohngu7qdbxyo7kc38e-pdf.pdf>

⁹⁶ FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players [online]. Zurich: FIFA, 2021 [cit. 2021-12-25], Annexe 5, s 86.
Dostupné na: <https://digitalhub.fifa.com/m/e7a6c0381ba30235/original/g1ohngu7qdbxyo7kc38e-pdf.pdf>

⁹⁷ Do této kompenzace se nezapočítává tréninková kompenzace

kalendářní rok 21. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 22. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace
kalendářní rok 23. narozenin	10 % z 5 % jakékoli kompenzace

Tabulka 6 – Fotbal - příspěvek solidarity

Příspěvek solidarity se pokusím opět znázornit na níže uvedeném případě.

Hráč působil v klubu č. 1 do konce soutěžního ročníku, v němž dovršil 15 let. Poté přestoupil (1.7.) do klubu č. 2, ve kterém působil do konce soutěžního ročníku, v němž dovršil 18 let. V novém soutěžním ročníku, v němž má dovršit 19 let, přestoupil do Německa, a to v době účinnosti jeho platné profesionální smlouvy. Přestupní částka byla ve výši 10.000.000,- Kč.

5% z přestupní částky činí 500.000,- Kč, přičemž výpočet se provádí na základě výše uvedené tabulky.

Klub č. 1 se podílel na výchově hráče 4 celé sezóny. Dle tabulky za takové soutěžní ročníky náleží klubu vždy 5 % z 5 % jakékoli kompenzace, tj. 5 % z 500.000,- Kč = 25.000,- Kč/soutěžní ročník. Celkem 4 x 25.000,- Kč = 100.000,- Kč.

Klub č. 2 se podílel na výchově hráče 3 celé sezóny. Dle tabulky za takové soutěžní ročníky náleží klubu vždy 10 % z 5 % jakékoli kompenzace, tj. 10 % z 500.000,- Kč = 50.000,- Kč/soutěžní ročník. Celkem 3 x 50.000,- Kč = 150.000,- Kč.

Klub č. 1 obdrží příspěvek solidarity ve výši 100.000,- Kč.

Klub č. 2 obdrží příspěvek solidarity ve výši 150.000,- Kč.

Příklad 7 – Fotbal - příspěvek solidarity

4.2. Hokej

Dalším populárním sportem, jenž se může oprávněně pyšnit svou silnou fanouškovskou, ale i hráčskou základnou je lední hokej. A přestože se tento sport provozuje jen na několika málo území, jeho sledovanost kolikrát převyšuje již avizovaný fotbal, a to zejména v období mistrovství světa či zimních olympijských her. V konečném důsledku bychom tak mohli hokej s klidným srdcem označit za největšího rivala fotbalu, jenž s fotbalem zápasí ve všech sportovních směrech, a to především v boji o televizní práva, dotace, výstavby mládežnických areálů, sponzory, fanouškovskou základnu, ale i zájmu o daný sport obecně.

Na základě výše uvedeného je tak zřejmé, že i hokejové asociace, včetně Mezinárodní federace ledního hokeje, v důsledku svého silného postavení dbají na důkladnou úpravu svých vnitřních záležitostí. Solidární mechanismus v podobě

odstupného tým není výjimkou. Vyskytuje se v obou Přestupních řádech ČSLH. Český svaz ledního hokeje má totiž dva Přestupní řády, a sice Přestupní řád pro kluby extraligy a I. ligy a Přestupní řád mimo klubů extraligy a I. ligy. Zároveň je zřejmé, že oba Přestupní řády jsou v souladu s IIHF International transfer regulations, jenž rovněž posloužil jako podklad při psaní této diplomové práce.

V této souvislosti se nabízí otázka, proč má ČSLH pouze jediný solidární mechanismus, zatímco ve fotbale jich je hned několik? Odpověď na tuto otázku nalezneme v následujících podkapitolách této diplomové práce.

4.2.1. Odstupné

První a zároveň jediný solidární mechanismus vyskytující se v hokejovém prostředí je odstupné. Tento solidární mechanismus má stejný účel jako odstupné ve fotbale, tedy má za cíl „kompenzovat“ předchozí klub, z něhož hráč odchází do nového klubu. Na rozdíl od fotbalu se však odstupné v hokeji hradí i v případě pouhého hostování. Další nuancí je poměrně složitější postup při výpočtu odstupného, který je v hokejovém prostředí značně propracovanější a při výpočtu se zohledňuje hned několik aspektů jako je třeba počet odehraných sezón, počet startů v lize, umístění v bodování apod. Tento výpočet tak v konečném důsledku vždy přesněji odráží výslednou individuální cenu hráče.

S trochou nadsázky by se tak dalo uvažovat, že odstupné v hokeji v sobě de facto obsahuje více mechanismů, jež se vyskytují například ve fotbale, s tím rozdílem, že tento mechanismus se vyplácí pouze předchozímu týmu.

Vzhledem k názvu této diplomové práce se však dále zaměříme pouze na využití a výpočet odstupného při přestupech hráčů.

4.2.1.1. Využití odstupného

Odstupné při přestupech hokejistů lze uplatnit dvojnásobem, a to v závislosti na skutečnosti, zda je hráč vázán hráčskou smlouvou či jiným smluvním poměrem nebo nikoliv.

Přestup hráče lze uskutečnit buďto po vzájemné dohodě stávajícího a nového klubu nebo na základě rozhodnutí Smírčí komise. Tato je oprávněna rozhodovat v případech, kdy hráč není vázán hráčskou smlouvou či jiným smluvním vztahem, a to zejména o výši odstupného, o jehož výši se právě vede spor mezi danými kluby. V případě, kdy v daném sporu rozhodne Smírčí komise o

konečné výši odstupného a tuto výši nový klub uhradí do 7 dní po rozhodnutí, Registrační oddělení ČSLH takový přestup schválí.⁹⁸

Pokud se oba kluby dohodnou na podmínkách přestupu, včetně stanovené částky odstupného, využijí pro realizace tohoto přestupu tzv. formulář o Prohlášení. Tento vyplní vždy nový klub elektronickým způsobem prostřednictvím Registračního systému. Po řádném uložení se tento formulář automaticky zašle stávajícímu klubu.⁹⁹

V případě, kdy hráč není vázán hráčskou smlouvou či jiným smluvním vztahem, podává se žádost o přestup prostřednictvím formuláře Ohlašující přestup. Tento formulář vyplní vždy nový klub, do něhož hráč přestupuje, a to elektronicky prostřednictvím Registračního systému. Jakmile je tento formulář řádně vyplněný, včetně opatřeného podpisu hráče, uloží se do Registračního systému, čímž se automaticky odešle stávajícímu klubu.¹⁰⁰

Účinky vyplněného formuláře jak v případě Prohlášení, tak v případě Ohlášení jsou účinné vůči Registračnímu oddělení ČSLH okamžikem, kdy stávající klub s tímto formulářem souhlasí.¹⁰¹

4.2.1.2. Výpočet odstupného

Zásady pro stanovení výše odstupného při přestupu jsou stanoveny v Příloze č. 1 Přestupního řádu pro extraligu a I. ligu, případně v článku 9 a 9a Přestupního řádu mimo klubů extraligy a I. ligu. Vzhledem k náročnosti způsobu výpočtu odstupného pro kluby extraligy a I. ligu, považuji za vhodné a žádoucí, zaměřit se v této diplomové práci pouze na tento způsob výpočtu. Jsem však pevně přesvědčen, že čtenář této diplomové práce bude posléze zcela jistě schopen uplatnit své nabyté znalosti i na způsob výpočtu odstupného mimo kluby extraligy a I. ligu, a to bez větších obtíží.

V první řadě je nutné určit základní hodnotu hráče, která je stanovena v ustanovení článku II. odst. 1 Přílohy č. 1 Přestupního řádu pro extraligu a I. ligu.

Základní hodnota hráče je stanovena ve výši:

do 20 let	970.000,- Kč
21	1.042.000,- Kč
22	1.135.000,- Kč

⁹⁸ Článek 29 Přestupní řád pro kluby extraligy a I. ligu ČSLH. Ohlášení přestupu a ohlášení hostování

⁹⁹ Článek 9 odst. 1 Přestupní řád pro kluby extraligy a I. ligu ČSLH. Evidence hráčů

¹⁰⁰ Článek 9 odst. 2 Přestupní řád pro kluby extraligy a I. ligu ČSLH. Evidence hráčů

¹⁰¹ Článek 9 odst. 3 Přestupní řád pro kluby extraligy a I. ligu ČSLH. Evidence hráčů

23 – 27	1.230.000,- Kč
28	1.135.000,- Kč
29	1.042.000,- Kč
30	1.020.000,- Kč
31 – 33	873.000,- Kč
34 a více	380.000,- Kč

Tabulka 7 – Hokej - základní hodnota hráče

Tuto částku lze posléze upravovat, a to na základě stanovených koeficientů, jež základní hodnotu hráče buďto navyšují či snižují. Koeficienty jsou stanoveny na základě těchto kritérií:

- a) Počet odehraných sezón v lize;
- b) Počet startů v lize;
- c) Umístění v bodování hráčů družstva Extraligy v předchozí sezóně (góly, asistence, +/- body);
- d) Umístění v bodování hráčů Extraligy v předchozí sezóně (góly, asistence, +/- body);
- e) Počet reprezentačních startů za seniorskou reprezentaci celkem;
- f) NHL draft a juniorská reprezentace (obojí pouze u hráčů do 22 let), zahraniční angažmá v předchozí sezóně v nejvyšší soutěži účastníka mistrovství světa seniorů skupiny A;
- g) Zdravotní stav (chronická a dlouhodobá zranění).¹⁰²

Většina výše uvedených koeficientů je v rozmezí od 0 do 20 %, přičemž koeficienty uvedené pod písm. a) až f) základní hodnotu hráče zvyšují, zatímco koeficient pod písm. g) základní hodnotu hráče snižuje.

Výše uvedené koeficienty pod písm. a) až e) jsou určeny na základě oficiálních statistik uznaných ČSLH. Zároveň platí, že koeficienty pod písm. b) až d) platí pouze na hráče hrající Extraligu. Zároveň je dáno, že základní hodnota hráče nemůže být navýšena o více než 140 %. Pro úplnost je však zapotřebí dodat, že tyto koeficienty se neuplatní na hráče staršího 34 let.¹⁰³

Jednotlivé koeficienty jsou uvedeny následovně:

- a) Počet odehraných sezón v lize:

Počet odehraných sezón v lize:	Koeficient (%):
0	0
1	4
2	8

¹⁰²Článek 2 odst. 2 Příloha č. 1 Přestupního řádu pro kluby extraligy a I. ligy ČSLH. Odstupné za hráče při přestupu

¹⁰³ Článek 2 odst. 2 Příloha č. 1 Přestupního řádu pro kluby extraligy a I. ligy ČSLH. Odstupné za hráče při přestupu

3	10
4	15
5 a více	20

Tabulka 8 – Hokej - počet odehraných sezón v lize

b) Počet startů v lize:

Počet startů v lize:	Koeficient (%):
0	0
Méně než 20	4
Méně než 40	8
Méně než 70	10
Méně než 100	15
100 a více	20

Tabulka 9 – Hokej - počet startů v lize

c) Umístění v bodování hráčů družstva Extraligy v předchozí sezóně (góly, asistence, +/- body):

Brankář:¹⁰⁴

Umístění v bodování hráčů družstva Extraligy v uplynulé sezóně:	Koeficient (%):
č.1	20
č. 2	10
č. 3	5

Obránce:

Umístění v bodování hráčů družstva Extraligy v uplynulé sezóně:	Koeficient (%):
1.-2. místo	20
3.-4. místo	15
5.-6. místo	10
7. místo a níže	5

Útočník:

Umístění v bodování hráčů družstva Extraligy v uplynulé sezóně:	Koeficient (%):
1.-4. místo	20
5.-8. místo	15
9.-12. místo	10
13. místo a níže	5

Tabulka 10 – Hokej - umístění v bodování hráčů družstva

d) Umístění v bodování hráčů Extraligy v předchozí sezóně (góly, asistence, +/- body):

¹⁰⁴ Pořadí se stanoví dle počtu odchytených minut

Brankář:

Umístění v bodování v Extralize:	Koeficient (%):
1.-3. místo	30
4.-6. místo	25
7.-10. místo	20
11. místo a níže	2

Obránce:

Umístění v bodování v Extralize:	Koeficient (%):
1.-5. místo	30
6.-10. místo	25
11.-15. místo	16
16.-20. místo	14
21.-30. místo	12
31.-40. místo	8
41.-50. místo	4

Útočník:

Umístění v bodování v Extralize:	Koeficient (%):
1.-9. místo	30
10.-19. místo	25
20.-29. místo	14
30.-39. místo	10
40.-49. místo	8
50.-75. místo	4

Tabulka 11 – Hokej - umístění v bodování v Extralize

e) Počet reprezentačních startů hráče v seniorských výběrech „A“:¹⁰⁵

Počet reprezentačních startů hráče v seniorských výběrech „A“	Koeficient
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
15 a více	20

Tabulka 12 – Hokej - počet reprezentačních startů

¹⁰⁵ Start Hráče za „B“ tým má v počtu startů hodnotu 50 % startů v „A“ týmu

- f) NHL draft a juniorská reprezentace (obojí pouze u hráčů do 22 let), zahraniční angažmá v předchozí sezóně v nejvyšší soutěži účastníka mistrovství světa seniorů skupiny A:

Smírčí komise přidělí výši koeficientu na základě předložených materiálů a znalostí hokejového trhu

- g) Zdravotní stav (chronická a dlouhodobá zranění):

Smírčí komise přidělí výši koeficientu na základě předložených materiálů a znalostí hokejového trhu

V neposlední řadě je nutné zmínit, že základní hodnota hráče staršího 16 let při přestupu se odvíjí podle ligy jeho stávajícího klubu. Čím nižší úroveň stávajícího klubu, tím se procentuální částka základní hodnoty hráče snižuje. Tedy například, pokud by se jednalo o hráče hrající krajskou soutěž, základní tabulková hodnota hráče by byla ve výši 20 %.¹⁰⁶

Zároveň platí, že pokud hráči na posledním mistrovství světa seniorů skupiny A odehráli více jak 5 utkání a brankáři více jak 3 utkání, platí, že celková vypočítaná hodnota odstupného se zvyšuje o 10 %.¹⁰⁷

Pokud hráč odehrál v Extralize 600 a více utkání, platí bez ohledu na předchozí ustanovení, že jeho odstupné je ve výši 5.000,- Kč.

Stručný a jednoduchý výpočet odstupného se pokusím demonstrovat na níže uvedeném příkladu.

Příklad: Hráč, útočník, ve věku 23. let přestupuje z Extraligového klubu do jiného Extraligového klubu, přičemž tento odehrál v Extralize dvě úplné sezóny, tj. 80 startů v Extralize. Celkově se umístil v bodování hráčů družstva v Extraligy na 4. místě, přičemž celkově v bodování v Extralize skončil na 18. místě. Nemá žádný reprezentační start za seniorskou reprezentaci. Žádného NHL draftu, ani juniorské reprezentace, či zahraničního angažmá se nikdy neúčastnil, rovněž nebyl dlouhodobě zraněn.

Základní hodnota hráče činí 1.230.000,- Kč.

Koeficienty činí: Za počet odehraných sezón: 8, tj. $1.230.000 \times 0,08 = 98.400,-$ Kč

¹⁰⁶ Článek 2 odst. 4 Příloha č. 1 Přestupního řádu pro kluby extraligy a I. ligy ČSLH. Odstupné za hráče při přestupu

¹⁰⁷ Článek 2 odst. 5 Příloha č. 1 Přestupního řádu pro kluby extraligy a I. ligy ČSLH. Odstupné za hráče při přestupu

Počet startů v lize: 15, tj. $1.230.000 \times 0,15 = 184.500,-$ Kč

Umístění v bodování hráčů v družstvu: 20, tj. $1.230.000 \times 0,2 = 246.000,-$ Kč

Umístění v bodování v Extralize: 25, tj. $1.230.000 \times 0,25 = 307.500,-$ Kč

Základní hodnota hráče + koeficienty = $1.230.000 + 98.400 + 184.500 + 246.000 + 307.500 = 2.066.400,-$ Kč; Základní hodnota hráče nebyla o více než 140 %, tedy celková výše odstupného činí 2.066.400,- Kč.

Příklad 8 – Hokej - odstupné

4.3. Basketbal

Dalším populárním sportem, dynamicky rozvíjejícím se a navyšujícím svou členskou, ale i fanouškovskou základnu je basketbal. Zejména Spojené státy americké se mohou pyšnit tím nejlepším možným zázemím, neboť na tomto území se hraje proslulá NBA, jejíž hráči navíc kolikrát dosahují několikanásobně větších odměn než například fotbalisté či hokejisté na evropském kontinentě.

Lze proto důvodně očekávat, že Mezinárodní basketbalová federace vyvíjí maximální možné úsilí, aby se svou činností vyrovnala již zmíněné Mezinárodní federace fotbalových asociací či Mezinárodní federaci ledního hokeje.

Hlavním pramenem solidárního mechanismu v basketbalovém prostředí je stejně jako v jiných sportech přestupní řád dané národní asociace, tedy v tomto případě Přestupní řád České basketbalové federace, jenž je v souladu s mezinárodními předpisy FIBA, jako je například FIBA International regulations Book 3 Players and officials.

Obdobně jako hokejové, i basketbalové předpisy počítají pouze s jedním solidárním mechanismem, a to s finanční náhradou, jež v sobě obsahuje de facto další solidární mechanismy, jako je například náhrada nákladů za výchovu hráče, tedy mechanismus podobající se tréninkové kompenzaci ve fotbale.

4.3.1. Finanční náhrada

Přestože se tento solidární mechanismus jmenuje odlišně od těch výše uvedených, svým významem a smyslem se velmi podobá odstupnému. Smyslem finanční náhrady je obdobně jako u odstupného „kompenzovat“ mateřský klub za

odchod jeho hráče. Zároveň však tento mechanismus má navíc určitá další specifika, čímž se od předchozích dvou liší.

Finanční náhrada má blízkou spojitost s odstupným ve fotbale, neboť i v tomto případě si smluvní strany, respektive sportovní kluby mohou výši finanční náhrady smluvně sjednat, případně se řídit tabulkovými hodnotami, jež jsou znázorněny v Příloze č. 1 Přestupního řádu ČBF. Zároveň se odlišují v tom, že tento solidární mechanismus má v sobě navíc obsahovat náklady spojené s výchovou hráče, tedy jakousi tréninkovou kompenzací z fotbalového prostředí, kterou si kluby mohou rovněž ujednat, případně určit dle tabulkových hodnot. Taková se však hradí pouze odchozímu týmu, zatímco ve fotbale se hradí všem, kteří se na výchově podílely.

Podobnost k hokejovému prostředí spočívá v tom, že i tento mechanismus se hradí výhradně mateřskému klubu.

Na základě výše uvedeného lze tak říci, že tento mechanismus je jakýsi hybrid solidárních mechanismů mezi fotbalovým odstupným a tréninkovou kompenzací, eventuálně příspěvkem solidarity a hokejovým odstupným.

4.3.1.1. Využití finanční náhrady

Přestupní řád ČBF počítá s finanční náhradou v souvislosti s přestupem dospělých hráčů, ale i mladistvých. Proces využití je u obou kategorií dosti podobný. Liší se však zejména až následným výpočtem kompenzace. Pro účely této diplomové práce, a zejména pro účely této kapitoly tak považuji za dostatečné a uspokojující, abychom vycházeli pouze z využití finanční náhrady a jejího následného výpočtu při přestupech dospělých hráčů. Ostatně využití tohoto mechanismu a následný výpočet lze posléze až na malé nuance aplikovat i na přestupy mládeže.

Přestupní období, ve kterém mohou dospělí hráči přestupovat je od 16. 5. do 28. 2 následujícího roku. Podmínkou přestupu je však to, že hráč nemá s mateřským klubem uzavřenou platnou hráčskou smlouvu.¹⁰⁸

Jak již bylo výše zmíněno, finanční náhrada přísluší mateřskému klubu, tedy klubu, ze kterého hráč hodlá odejít. V této souvislosti je však důležité poznamenat, že finanční náhrada mateřskému klubu nenáleží v situace, kdy se jedná o přestup zahraničního hráče s licencí FIBA.

¹⁰⁸ Článek. 2 odst. 1 Přestupní řád ČBF. Hlášení přestupů

Pro následné využití finanční náhrady je v prvé řadě nutné, aby přestupující hráč vyplnil a vlastnoručně podepsal Souhlas s přestupem, a to bez oprav a bez škrtnutí. V tomto Souhlasu musí být obsaženy názvy obou klubů, mezi kterými dochází k přestupu a nejvyšší třídy soutěží, které oba kluby hrají.¹⁰⁹

Na základě výše uvedeného Souhlasu podá nový klub do informačního systému ČBF žádost o přestup.

Jakmile nový klub zadá žádost o přestup do systému ČBF, musí se mateřský klub nejpozději do 15 kalendářních dnů vyjádřit k přestupu, a to od data doručení elektronické žádosti o přestup. Mateřský klub se může vyjádřit buď, že s přestupem souhlasí, s přestupem nesouhlasí nebo s přestupem souhlasí za finanční náhradu. Ve výše uvedené lhůtě musí mateřský klub zaslat své vyjádření novému klubu, a to prostřednictvím informačního systému ČBF.¹¹⁰

V případě, že mateřský klub s přestupem nesouhlasí, musí zaslat matričnímu komisaři platnou hráčskou smlouvu. Pakliže by se mateřský klub nevyjádřil vůbec, platí zde právní fikce, že mateřský klub s přestupem souhlasí.¹¹¹

V případě, kdy mateřský klub ve výše uvedené lhůtě nesdělí své bankovní údaje a variabilní symbol, platí zde rovněž právní fikce, že mateřský klub souhlasí s uzavřením splátkového kalendáře, přičemž finanční náhrada bude uhrazena do 5 kalendářních dnů po obdržení bankovních údajů, včetně variabilního symbolu.¹¹²

Hráč nesmí během řízení podat další žádost o přestup, pokud o předchozí nebylo ještě rozhodnuto. Na takové jednání bude nahlíženo jako na překážku řízení.¹¹³

O přestupu rozhoduje matriční komisař, který při každém přestupu ověří správnost všech údajů, případně další předepsané náležitosti žádosti a přestupu vyhoví. V případě, kdy je při přestupu požadována finanční náhrada, matriční komisař přestup pozastaví do doby úhrady finanční náhrady. Tuto je třeba uhradit nejpozději do prvního kola mistrovského utkání v případě přestupů podaných do 31. 8. příslušného kalendářního roku, případně do 15 kalendářních dnů od projednání přestupu matričním komisařem při pozdějších přestupech.¹¹⁴

Pakliže mateřský klub vyjádří svůj nesouhlas s přestupem, přičemž nedoloží matričnímu komisaři platnou hráčskou smlouvu, matriční komisař takový přestup

¹⁰⁹ Článek 5 odst. 1 Přestupní řád ČBF. Postup při podávání přestupu a hostování

¹¹⁰ Článek 5 odst. 2 Přestupní řád ČBF. Postup při podávání přestupu a hostování

¹¹¹ Článek 5 odst. 2, 3 Přestupní řád ČBF. Postup při podávání přestupu a hostování

¹¹² Článek 5 odst. 4 Přestupní řád ČBF. Postup při podávání přestupu a hostování

¹¹³ Článek 5 odst. 7 Přestupní řád ČBF. Postup při podávání přestupu a hostování

¹¹⁴ Článek 6 odst. 2 Přestupní řád ČBF. Rozhodování o přestupech

schválí po úhradě finanční náhrady mateřskému klubu. V případě, kdy mezi kluby je sjednán splátkový kalendář, má se za to, že finanční úhrada je plně uhrazena. Mateřský klub má informační povinnost vůči matričnímu komisaři, ať již v podobě oznámení o obdržení finanční náhrady nebo uzavření splátkového kalendáře, zatímco nový klub musí vždy oznámit uhrazení finanční náhrady či doložení souhlasu mateřského klubu se splátkovým kalendářem.¹¹⁵

V neposlední řadě je nutné poznamenat, že mateřskému klubu se může finanční náhrada i doplácet, a to v případě, kdy hráč z nového klubu se v témže či následujícím přestupním období objeví na soupisce, tj. přestoupí, hostuje či mimořádně startuje v klubu z vyšší soutěže. V takovém případě musí nový klub doplatit mateřskému klubu rozdíl finanční náhrady. Za případné nedoplnění finanční náhrady hrozí novému klubu sankce zastavení závodní činnosti.¹¹⁶

Závěrem je nutné říci, že finanční náhrada se musí vracet v případě, ve kterém již byla uhrazena mateřskému klubu, ale k přestupu hráče nakonec nedojde. Tato musí být vrácena do 30 kalendářních dní od podání písemného rozhodnutí matričního komisaře. Tato povinnost musí být splněna pod hrozbou disciplinární sankce v podobě zastavení činnosti klubu, a to až do uhrazení pohledávky.¹¹⁷

4.3.1.2. Výše finanční náhrady

Způsob výpočtu finanční náhrady nalezneme v Příloze č. 1 Přestupního řádu ČBF. Finanční náhrada se skládá ze základní částky a bonusů za reprezentaci, zároveň zohledňuje i další aspekty, kterými jsou například nejvyšší soutěže obou klubů či věk přestupujícího hráče.

Pro výpočet finanční náhrady je klíčová níže uvedená rovnice, přičemž některé částky se liší i dle pohlaví.

$$\text{Finanční náhrada} = (\text{ZČ} + \text{BRD}) \times \text{KSM} \times \text{KSN} \times \text{KV}$$

ZČ - Základní částka hráče je 70.000,- Kč, hráčky 50.000,- Kč.

KSM -Koeficient soutěže, ze které hráč přestupuje (mateřský klub):¹¹⁸

¹¹⁵ Článek 6 odst. 3 Přestupní řád ČBF. Rozhodování o přestupech

¹¹⁶ Článek 3 odst. 4 Přestupní řád ČBF. Finanční náhrada

¹¹⁷ Článek 9 odst. 1, 2 Přestupní řád ČBF. Vracení finanční úhrady za přestup při neschválení přestupu

¹¹⁸ Extraliga juniorů/junierek se počítá jen v případě, pokud klub nemá vyšší soutěž než I. ligu

1	NBL, ŽBL
0,8	I. liga mužů, I. ligy žen, extraligy juniorů/junierek
0,6	II. liga mužů, II. liga žen, ligy juniorů/junierek
0,4	nejvyšší oblastní soutěž mužů, žen, juniorů/junierek
0,3	nižší oblastní soutěže

Tabulka 13 – Basketbal - koeficient soutěže, mateřský klub

KSN - Koeficient soutěže, do které hráč přestupuje (nový klub):

1	NBL, ŽBL
0,8	I. liga mužů
0,6	II. liga mužů, I. liga žen
0,4	nejvyšší oblastní soutěž mužů, II. liga žen
0,3	nižší oblastní soutěže mužů a žen

Tabulka 14 – Basketbal - koeficient soutěže, nový klub

KV - Koeficient věku, s přesností na dny:

Muži		Ženy	
1	do 26 let včetně	1	do 24 let včetně
0,8	do 28 let	0,8	do 26 let
0,6	do 30 let	0,6	do 28 let
0,4	do 32 let	0,4	do 30 let
0,2	do 34 let	0,2	do 32 let
0,1	do 36 let	0,1	do 34 let

Tabulka 15 – Basketbal - koeficient věku

BRD - Bonus za reprezentaci se vypočítá na základě této rovnice:

$$\text{Bonus za reprezentaci} = (\text{ZČRD} \times \text{RD}) + \text{ZČR} \times (\text{R1} + \text{R2} + \text{R3})$$

ZČRD - Základní částka za reprezentaci činí 40.000,- Kč, u žen je to 30.000,- Kč

RD – Koeficient reprezentace dospělých

2	více než 20 odehraných soutěžních utkání FIBA
1,5	více než 10 odehraných soutěžních utkání FIBA
1	10 a méně odehraných soutěžních utkání FIBA
0	bez odehrání soutěžních utkání FIBA

Tabulka 16 – Basketbal - koeficient reprezentace

ZČR – Základní částka za působení v mládežnických reprezentacích činí 1.000,- Kč¹¹⁹

R1	0 nebo 10	pokud hráč odehrál soutěžní utkání FIBA v kategorii U16
R2	0 nebo 20 (hráčky 15)	pokud hráč/ka odehrál soutěžní utkání FIBA v kategorii U18/U17
R3	0 nebo 30 (hráčky 20)	pokud hráč/ka odehrál soutěžní utkání FIBA v kategorii U20/U19

Tabulka 17 – Basketbal - základní částka za působení v mládežnické reprezentaci

Na základě výše uvedených hodnot si níže dovoluji uvést příklad přestupu dospělého hráče, který přestupuje z Plzně (1. liga mužů) do Nymburka (NBL). Hráči je 25 let a reprezentuje ČR. V mládežnických kategoriích reprezentoval pouze v kategorii U20, kde odehrál všechny možné zápasy, za dospělou reprezentací odehrál 12 zápasů.

Pro výpočet finanční náhrady využijeme výše uvedený vzorec: *Finanční náhrada* = $(ZČ + BRD) \times KSM \times KSN \times KV$

$$ZČ = 70.000,- \text{ Kč}$$

$$KSM = 0,8$$

$$KSN = 1$$

$$KV = 1$$

$$BRD = \text{Bonus za reprezentaci} = (ZČRD \times RD) + ZČR \times (R1 + R2 + R3)$$

$$ZČRD = 40.000,- \text{ Kč}$$

$$RD = 1,5$$

$$ZČR = 1.000,- \text{ Kč}$$

$$R1 = 0$$

$$R2 = 0$$

$$R3 = 30$$

$$BRD = (40.000 \times 1,5) + 1.000, \text{ Kč} \times (0+0+30)$$

$$\text{Bonus za reprezentaci} = 90.000,- \text{ Kč}$$

$$\text{Finanční náhrada} = (70.000,- \text{ Kč} + 90.000,- \text{ Kč}) \times 0,8 \times 1 \times 1$$

$$\text{Finanční náhrada} = 128.000,- \text{ Kč}$$

Příklad 9 – Basketbal - finanční náhrada

¹¹⁹ ZČR se uplatňuje pouze do 21 let u kategorie U16, do 23 let u kategorie U18/17 a do 25 let u kategorie U20/U19. Věk hráče je přitom posuzován s přesností na dny

4.4. Atletika

V případě individuálních sportů je nutné na prvním místě zmínit atletiku, jakožto královnu všech sportů. Historie organizované atletiky sahá až do antického Řecka, v němž byla hlavní náplní olympijských her.

Atletika jakožto druh sportovního odvětví se skládá především z pohybových a dynamických prvků, jako je například běh, chůze, skok, vrh, ale i třeba hod. Na základě těchto převládajících prvků tvoří jednotlivé disciplíny, přičemž každá disciplína musí obsahovat alespoň částečně některé tyto prvky. V soudobém pojetí se atletické disciplíny dělí především na lehkou a těžkou atletiku.¹²⁰

Vzhledem k významu, a především historické tradici není překvapením, že určité solidární mechanismy vykrytalizovali i v tomto sportovním odvětví, neboť rovněž atletika se může těšit široké popularitě, a to především v období letních olympijských her.

Hlavním pramenem bude na národní úrovni Směrnice Českého atletického svazu o registrovaných sportovcích, a to především její příloha č. 3, jež obsahuje tabulkové částky odstupného a tabulkové výkony.

4.4.1. Odstupné

Základní a jediný solidární mechanismus, který se vyskytuje v atletickém prostředí je odstupné. Hlavní smysl a účel odstupného je téměř totožný s odstupným ve fotbale, tedy záměrem je především „odškodnit“ mateřský oddíl za přestup svého bývalého atleta.

Způsob výpočtu je založen na základě předem určeného vzorce, který bude podrobněji popsán v dalších podkapitolách této práce.

Snad jen pro zajímavost si dovoluji poznamenat, že v atletice, jako jedné z málo sportů, se nezohledňuje atribut věku sportovce, čímž se tento mechanismus stává zcela odlišný a ojedinělý od shora uvedených.

4.4.1.1. Využití odstupného

V atletickém prostředí lze rovněž rozdělit přestupy do dvou základních skupin, a to přestupy se souhlasem mateřského oddílu nebo bez jeho souhlasu. Pokud mateřský oddíl s přestupem nesouhlasí, přestup se nepovolí. To však neplatí

¹²⁰ Athletics [citace 3. 2. 2022]. Britannica [online].
Dostupné na: <https://www.britannica.com/sports/athletics>

v situaci, kdy s takovým přestupem nesouhlasí opětovně, a to za podmínek níže uvedených.¹²¹

Pokud mateřský oddíl s přestupem souhlasí, nárok na odstupné zaniká. V případě, kdy se má jednat o přestup bez souhlasu mateřského oddílu, vzniká zde obligatorní povinnost úhrady odstupného, přičemž taková povinnost může vzniknout ve dvou případech.

První případ využití odstupného spočívá v tom, kdy mateřský oddíl s přestupem opětovně nesouhlasí, přičemž se jedná o znovu hlášený přestup do téhož nového oddílu, a to v nejbližším následujícím přestupním období, které následuje po prvním neúspěšném pokusu o přestup. Podmínkou k této opětovné žádosti je však přiložení dokladu o zaplacení odstupného, je-li na něho nárok.¹²²

Druhá varianta využití solidárního mechanismu je za situace, kdy se mateřský oddíl k přestupu nevyjádří, nebo se vyjádří nedostatečně. Případně pokud mateřský oddíl nesplní některou z povinných náležitostí jako je třeba chybějící opatření podpisů dvou činovníků mateřského oddílu či chybějící razítko oddílu anebo mateřský oddíl nedoručí své vyjádření novému oddílu v předem stanovené lhůtě. V takovém případě, kdy je nárok na odstupné, podmíní se platnost schválení přestupu tím, že nový oddíl předloží do 15 dnů od doručení rozhodnutí o přestupu doklad o zaplacení odstupného mateřskému oddílu. V případě, kdy mateřský oddíl nedoručí doklad o zaplacení do 15 dnů, ruší se přestup s účinkem odmítnutého přestupu.¹²³

Vznik nároku na odstupné a jeho výši je určeno na základě nejlepšího výkonu atleta, kterého dosáhl v posledních 12 měsících před započatím přestupního období.¹²⁴

Nárok na odstupné zaniká v případě, kdy se mateřský a nový oddíl dohodnout nebo v situaci, kdy mateřský oddíl s přestupem vysloví souhlas na přestupním lístku.¹²⁵

¹²¹ Článek 10 Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Část druhá Změna registrace

¹²² Článek 11 odst. 1 písm. a) Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Část druhá Změna registrace

¹²³ Článek 11 odst. 1, 2, 3 písm. b) Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Část druhá Změna registrace

¹²⁴ Článek 12 odst. 2 Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Část druhá Změna registrace

¹²⁵ Článek 12 odst. 5 Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Část druhá Změna registrace

4.4.1.2. Výše odstupného

Přesná výše odstupného se určí dle níže uvedeného vzorce s přihlédnutím k hodnotám, které jsou uvedeny v Příloze č. 3 Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Vzorce odstupného zní následovně:

$$O = O_n + \frac{O_v - O_n}{V_v - V_n} (V - V_n)$$

O_n je tabulková částka odstupného, která odpovídá horšímu tabulkovému výkonu, než kterého dosáhl sportovec za předchozích 12 měsíců před započítáním přestupního období.

O_v je tabulková částka odstupného, která odpovídá lepšímu tabulkovému výkonu, než kterého dosáhl sportovec za předchozích 12 měsíců před započítáním přestupního období.

V je výkon sportovce.

V_v je lepší tabulkový výkon, než kterého sportovec dosáhl za předchozích 12 měsíců před započítáním přestupního období.

V_n je horší tabulkový výkon, než kterého sportovec dosáhl za předchozích 12 měsíců před započítáním přestupního období.

Vypočítaná částka odstupného se zaokrouhlí na celé stokoruny směrem dolů.

V této souvislosti je nutné dodat, že za určitých okolností se lze odchýlit od výše uvedeného postupu, a to v situaci, kdy výkon sportovce za předchozích 12 měsíců před započítáním přestupního období se nachází v intervalu mezi limity C a D. Za takové situace se odstupné poskytuje pouze v případech přestupů sportovců, kteří v roce ohlášení přestupu dosáhnou nejvíce 17 let věku.¹²⁶

Tabulkové částky odstupného a tabulkové výkony jsou v případě mužů uvedeny na následující straně:

¹²⁶ Článek 12 odst. 3 Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích. Část druhá Změna registrace

Disciplína	Limit A	Limit B	Limit C	Limit D
	80.000 Kč	30.000 Kč	15.000 Kč	10.000 Kč
100 m	10.32	10.61	11.16	11.46
200 m	20.72	21.35	22.55	23.18
400 m	45.87	47.17	49.78	51.54
800 m	1:46.77	1:49.37	1:54.56	1:57.72
1500 m	3:39.03	3:44.79	3:56.50	4:09.41
3000 m do 17 let	7:56.44	8:10.82	8:35.22	9:03.00
5000 m	13:34.13	13:56.22	14:47.12	
10000 m	1:03:00	1:06:40	1:10:00	
Půlmaraton	2:15:01	2:26:10	2:36:15	
Maraton	2:15:01	2:26:10	2:36:15	
110 m př.	13.65	14.19	15.21	15.78
300 m př. do 17 let	35.33	37.29	39.56	41.12
400 m př.	49.42	51.04	54.18	
2000 m př. do 17 let	5:34.58	5:42.56	5:58.21	6:16.67
3000 m př.	8:34.80	8:50.86	9:20.92	
Výška	2.31	2.16	2.02	1.92
Tyč	5.75	5.17	4.72	4.00
Dálka	8.10	7.56	7.05	6.60
Trojškok	16.98	15.81	14.80	13.50
Koule – 5 kg. do 17 let	23.57	20.41	18.06	15.70
Koule – 6 kg. do 19 let	21.13	18.29	16.19	
Koule – 7,26 kg	20.32	17.59	15.57	
Disk – 1,5 kg. do 17 let	66.17	57.56	50.68	43.00
Disk – 1,75 kg. do 19 let	64.00	55.70	49.12	
Disk – 2 kg	61.84	53.80	47.36	
Oštěp – 700 g do 17 let	82.25	73.52	64.37	60.00
Oštěp – 800 g	84.56	73.94	65.08	
Kladivo – 5 kg do 17 let	88.68	76.99	65.17	50.00
Kladivo – 6 kg do 19 let	79.51	69.02	58.43	
Kladivo – 7,26 kg	76.45	66.37	56.18	
Desetiboj	8180	7700	6300	5400
5000 m chůze na dráze – do 17 let	20:00.00	20:45.00	22:00.00	23:00.00
10000 m chůze na dráze – do 19 let	40:30.00	41:30.00	43:30.00	
20 km chůze na okruhu	1:23:58	1:27:38	1:35:58	
50 km chůze na okruhu	4:02:35	4:23:30	4:55:30	

Tabulka 18 – Atletika -odstupné a tabulkové výkony

Nejjednodušší znázornění bude výše uvedený postup demonstrovat na těchto dvou příkladech. První bude zaměřen na situaci, kdy se bude jednat o mírně nadprůměrného atleta v disciplíně na 100 m a druhý bude zaměřen na špičkového atleta ve stejné disciplíně.

Příklad č. 1: Atlet, jehož nejlepší výsledek za posledních 12 předcházejících měsíců byl 10.50 sekundy v disciplíně na 100 m.

$$O = O_n + \frac{O_v - O_n}{v_v - v_n} (V - V_n)$$

$$O_n = 15.000 \text{ Kč}$$

$$O_v = 80.000 \text{ Kč}$$

$$V = 10,5 \text{ s}$$

$$V_v = 10,32 \text{ s}$$

$$V_n = 11,16 \text{ s}$$

$$O = 15.000 + \frac{80.000 - 15.000}{10,32 - 11,16} (10,5 - 11,16)$$

$$O = 15.000 + \frac{65.000}{-0,84} (-0,66)$$

$$O = 15.000 + (-77.381) \times (-0,66)$$

$$O = 15.000 + 51.071$$

$O = 66\,071,- \text{ Kč} \rightarrow$ zaokrouhluje se na cele stokoruny směrem dolů, tedy výsledná výše odstupného činí 66.000,- Kč.

Příklad 10 – Atletika - odstupné nadprůměrného atleta

Příklad č. 2: Atlet, jehož nejlepší výsledek za posledních 12 předcházejících měsíců byl 10.00 sekundy v disciplíně na 100 m.

$$O = O_n + \frac{O_v - O_n}{v_v - v_n} (V - V_n)$$

$$O_n = 30.000 \text{ Kč}$$

$$O_v = 80.000 \text{ Kč}$$

$$V = 10 \text{ s}$$

$$V_v = 10,32 \text{ s}$$

$$V_n = 10,61 \text{ s}$$

$$O = 30.000 + \frac{80.000 - 30.000}{10,32 - 10,61} (10 - 10,61)$$

$$O = 30.000 + \frac{50.000}{-0,29} (-0,61)$$

$$O = 30.000 + (-172.414) \times (-0,61)$$

$$O = 30.000 + 105.173$$

$O = 135.173,- \text{ Kč} \rightarrow$ zaokrouhluje se na cele stokoruny směrem dolů, tedy výsledná výše odstupného činí 135.100,- Kč.

Příklad 11 – Atletika - odstupné špičkového atleta

4.5. Box

Za účelem srovnání, a především demonstrování odlišného způsobu využití solidárních mechanismů od shora uvedených, považuji za nutné, abychom se v této kapitole zaměřili na mechanismy vyskytující se v boxu. Zároveň se jedná o dalšího reprezentanta individuálního sportu.

Přestože se na první pohled může jevit tento sport jako brutální a násilný, nelze opomenout skutečnost, že jeho historické kořeny sahají až do starověké Mezopotámie, Egypta či Řecka. A zřejmě i tato historická tradice přispěla k tomu, že od počátku 20. století se box pravidelně vyskytuje i na letních olympijských hrách.

Na území České republiky je box provozován pod taktovkou České boxerské asociace, která byla od roku 1928 členem Mezinárodní boxerské federace. V roce 1946 se pak stala součástí nově vznikající mezinárodní boxerské asociace AIBA.¹²⁷

Hlavním pramenem pro využití jediného solidárního mechanismu, a to výchovného, je Přestupní řád boxu ČBA, který se však k této otázce vyjadřuje velmi vágně a nepřiliš určitě.

4.5.1. Výchovné

Přestože je problematika výchovného obsažena pouze ve třech odstavcích Přestupního řádu boxu ČBA, lze výchovné definovat jako mechanismus, jehož smyslem je především „odškodnit“ mateřský oddíl za jeho vynaložené náklady a čas spojený s výchovou sportovce.

4.5.1.1. Využití výchovného

Výchovné lze uplatnit pouze při přestupech boxerů, přičemž zaplacení výchovného je podmínkou přestupu, ledaže by se oddíly dohodly, že výchovné se hradit nebude.

Výchovné je třeba uhradit do 30 dnů po schválení přestupu, ledaže by se oddíly dohodly na splátkovém kalendáři.¹²⁸

Přesná výše výchovného je stanovena na základě smluvní dohody obou oddílů, přičemž by se měla odvíjet od dosavadní úspěšnosti sportovce.¹²⁹

¹²⁷ eSports.cz, s.r.o, 2022 [online]. Česká boxerská asociace. [cit. 6.2.2022]. Dostupné na: <https://czechboxing.cz/cba/ceska-boxerska-asociace>

¹²⁸ Článek 7 odst. 2 Přestupní řád boxu ČBA

¹²⁹ Článek 7 odst. 3 Přestupní řád boxu ČBA

4.5.1.2. Výše výchovného

Na rozdíl od předchozích solidárních mechanismů je výše tohoto mechanismu ponechána zcela na uvážení smluvních stran, a tedy výchovné v boxu je čistě na dispozitivním charakteru.

To neplatí v situaci, kdy se oddíly nedohodnou. V takovém případě rozhodne o výchovném řídicí orgán, přičemž při stanovení výše přihlédne zejména k dosavadní kariéře boxera, jeho účasti na domácí, ale i mezinárodní úrovni, délce registrace v mateřském oddílu, ale i ke sportovním perspektiv boxera.

Na základě výše uvedeného je tak zřejmé, že ČBA ponechává pro využití výchovného značný prostor smluvním stranám, přičemž takový způsob úpravy není dle mého skromného názoru vhodný. V této věci je nutné si uvědomit, že podrobná úprava solidárních mechanismů je určitá prevence před spory, které na tomto místě mohou vzniknout.

Ad absurdum si představme obdobnou situaci například ve fotbale. V takovém případě by se počet sporů vzniklých ze solidárních mechanismů navýšil o několik desítek procent, a to nikoliv pouze z důvodu většího počtu všech členů, ale především z důvodu křivd, které by cítily mateřské kluby. A právě z tohoto důvodu je potřebné, aby solidární mechanismy nebyly upraveny vágně či neurčitě, ale aby byla stanovena jasná pravidla a postupy jejich uplatnění, a především jejich následného výpočtu.

5. Přezkum sportovních přestupů – judikatura

Vzhledem k tomu, že sportovní právo je mladé, dynamické a neustále vyvíjející se právní odvětví, má judikatura při vytváření pravidel, postupů a způsobu využití solidárních mechanismů podstatnou roli, neboť svými rozhodnutími doplňuje určité mezery, které mohou při využití solidárních mechanismů vzniknout. Výše uvedené potvrzuje i CAS, který se při svém rozhodování právě o zmíněnou judikaturu často opírá.

Proto není žádným překvapením, že četnost těchto rozhodnutí každým dnem neustále přibývá, a celkový počet se bude neustále navyšovat, neboť smyslem těchto rozhodnutí je i reagovat na současnou ekonomickou situaci, a ta je, jak známo stěží předvídatelná. Proto považuji za účelné, abych se v následující kapitole zaměřil především na ta rozhodnutí, jež se svým významem postarala o přelomový

okamžik v otázce uplatnění či využití solidárních mechanismů, případně která se nezapomenutelně zapsala do sportovního prostředí.

Pro úplnost je však nutné poznamenat, že taková četnost rozhodnutí se týká především fotbalových sporů. Absence rozhodnutí týkajících se zbylých sportů je v tomto případě zcela jistě na škodu, neboť by udala větší právní jistotu při jejich využití, a především by vyplnila případné mezery při jejich nárokování.

5.1. Jean-Marc Bosman vs. Royal club Liégeois SA, Union Royale Belge des Sociétés de Football Association SBL

Zřejmě nejznámější rozhodnutí, jenž svým významem markantně zasáhlo celé sportovní prostředí, a přestupovou politiku obzvláště, je rozhodnutí v kauze Bosman. Pokud má dojít k využití určitého solidárního mechanismu, musí nejprve dojít k přestupu sportovce. S tím samozřejmě souvisí nastavení podmínek, na jejichž základě se budou uplatňovat solidární mechanismy. A právě kauza Bosman stanovila průlomové rozhodnutí v otázce svobody volného pohybu zaměstnanců či svobodného sdružování, na jehož základě urgovala FIFA změnu sportovních předpisů, mimo jiné i změnu způsobu využití solidárních mechanismů.

Jean-Marc Bosman byl fotbalistou, hrající za belgický celek RFC de Liège, o jehož fotbalové služby usiloval francouzský klub USL Dunkerque. Dřívější úprava však podmiňovala tento přestup s mezinárodním prvkem úhradou odstupného belgickému klubu, a to i v případě, kdy sportovci vypršela smlouva. Pro uskutečnění přestupu tak bylo nezbytné, aby francouzský klub „kompenzoval“ belgický klub v podobě odstupného. Bohužel však pro hráče Bosmana, francouzský celek se na této uspokojivé výši odstupného s belgickým klubem nedohodl, a tudíž z přestupu sešlo.

Vzhledem k tomu, že se fotbalista cítil poškozen na svých právech, jež mu bránila ve výkonu svého povolání, obrátil se nejprve na belgický soud, po němž se domáhal určení přímého účinku evropského práva o volném pohybu osob, respektive práva hospodářské soutěže. Belgický soud se v rámci tzv. předběžné otázky obrátil na Evropský soud, v jakém smyslu lze chápat evropské právo ve vztahu k výše popsanému systému odstupného.¹³⁰

¹³⁰ HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo. Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012, s. 39-40. ISBN 978-80-87439-07-4.

K vyřešení tohoto sporu tak bylo nutné posoudit následující otázky. V první řadě posoudit, zda profesionální fotbalista, jenž je příslušníkem členského státu, může po skončení své smlouvy být zaměstnán klubem jiného členského státu jen za předpokladu, kdy nový klub vyplatí mateřskému odstupné za přestup a náhradu za trénink a vzdělání? Tedy zda tato povinnost úhrady odstupného a tréninkové kompenzace je překážkou volného pohybu pracovníků dle čl. 48 Smlouvy o EHS (dnes Smlouvy o fungování EU).¹³¹

V druhé řadě bylo zapotřebí vyřešit, zda národní asociace mohou nominovat k utkání jen omezený počet profesionálních hráčů se státní příslušností k jinému členskému státu? Tedy zda kluby mohou nominovat k utkání maximálně 3 hráče odlišné národnosti, eventuálně další dva, pokud hráli nepřetržitě alespoň 5 let v zemi národní asociace.¹³²

Na první otázku Evropský soud konstatoval, že se jedná o překážku volného pohybu pracovníků, neboť profesionální hráč nemůže vykonávat svou činnost, dokud nový klub neuhradí odstupné za přestup, jehož výši si kluby buďto dohodnou nebo se stanoví dle pravidel sportovní asociace. V této souvislosti je zároveň nutné dodat, že tato nastavená pravidla nemají charakter přiměřených prostředků k zajištění finanční a sportovní rovnováhy, neboť tato pravidla nezabrání nejbohatším klubům v tom, aby si zajistily služby nejlepších hráčů. Tedy jedná se o odlišný závěr, než se snažila prezentovat v řízení před soudem UEFA a belgická fotbalová asociace.¹³³

I na druhou otázku Evropský soud odpověděl, že se jedná o porušení článku 48 Smlouvy o EHS, neboť tento brání použití pravidel vydaných sportovními asociacemi. V této souvislosti je nutné dále poznamenat, že případné omezení týkající se příslušnosti nemá charakter zachování sportovní rovnováhy, neboť taková omezení nemají vliv na případné získávání nejlepších hráčů. Navíc šance pro zahraniční profesionální hráče musí být stejná jako pro tuzemské hráče.¹³⁴

Vzhledem k obsahu tohoto rozhodnutí tak není divu, že kauza Bosman způsobila přelomový okamžik na evropské fotbalové scéně. Bezprostředně po rozsudku vydala UEFA a hráčská asociace FIFPro společné prohlášení, že je

¹³¹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v. Bosman*, C 415/93, ECR I-4921, bod 68.

¹³² Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v. Bosman*, C 415/93, ECR I-4921, bod 27, 115

¹³³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v. Bosman*, C 415/93, ECR I-4921, bod 100, 107

¹³⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v. Bosman*, C 415/93, ECR I-4921, bod 134-137

nezbytné pozměnit přestupovou úpravu. V této souvislosti tak FIFA vydala již výše zmiňovaný předpis FIFA o statutu a transferech hráčů.¹³⁵ Zároveň národní fotbalové asociace postupně měnily svá sporná ustanovení tak, aby byla v souladu s rozhodnutím Evropského soudu. Důsledkem tohoto rozhodnutí také bylo, že fotbalisté jsou od tohoto okamžiku bráni jako zaměstnanci, jímž nesmí být po skončení smlouvy bráněno v přestupu do klubu jiného členské státní. Mateřské kluby tak nemohou po vypršení platnosti smlouvy požadovat po novém klubu odstúpné, a tudíž mohou hráči přestupovat do jakéhokoliv klubu zdarma.

Navíc je na základě této kauzy hráčům povoleno, aby vyjednávaly o svém budoucím angažmá v novém klubu, a to až 6 měsíců před vypršením jejich smlouvy. Po skončení jejich smlouvy tak hráč může přestoupit do již předem sjednaného klubu, a to zcela zadarmo.¹³⁶

5.2. Olympique Lyonnais vs. Olivier Bernard & Newcastle United FC

Další významné rozhodnutí, které se podílelo zejména na způsobu využití tréninkové kompenzace ve fotbalovém prostředí je rozsudek Soudního dvora ve věci Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC.

Předmět tohoto Rozsudku se týkal nadějného a talentovaného hráče Oliviera Bernarda, který v roce 1997 podepsal smlouvu na dobu tří sezón s klubem Olympique Lyonnais. Před uplynutím smlouvy byla hráči nabídnuta profesionální smlouva na dobu jednoho roku, kterou hráč odmítl, aby o měsíc později mohl podepsat profesionální smlouvu s týmem FC Newcastle United.¹³⁷

Takové jednání však bylo v rozporu s tehdejší předpisem francouzské Charty, jež měla povahu kolektivní smlouvy. Charta ukládala „perspektivním hráčům“ povinnost, aby s klubem, který je vychoval uzavřeli profesionální smlouvu, pokud jim taková bude nabídnuta. V případě, že hráč tuto povinnost

¹³⁵ HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo. Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státní a práva AV ČR, 2012, s. 41-43. ISBN 978-80-87439-07-4.

¹³⁶ How the Bosman rule changed football - 20 years on [citace 10. 3. 2022]. Sky sports [online]. Dostupné na: <https://www.skysports.com/football/news/11096/10100134/how-the-bosman-rule-changed-football-20-years-on>

¹³⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 7-10.

poruší, je klub oprávněn žalovat hráče na náhradu škody dle tehdejšího francouzské zákoníku práce.¹³⁸

Vzhledem k tomu, že hráč posléze uzavřel profesionální smlouvu s klubem FC Newcastle United, podal klub Olympique Lyonnais žalobu rovněž i proti tomuto klubu, aby společně s hráčem zaplatili náhradu škody ve výši 53.357,16 €, což byla výše, která odpovídala ročnímu platu hráče, pokud by uzavřel nabízenou profesionální smlouvu s klubem Olympique Lyonnais. Uvedený spor prošel všemi instancemi na francouzském území, až nejvyšší soud, Cour de cassation přerušil řízení, aby předložil Soudnímu dvoru k vyřešení dvě předběžné otázky, které považoval za klíčové k vyřešení této záležitosti.¹³⁹

V první řadě bylo nutné posoudit otázku, zda tato stanovená pravidla v Chartě brání volnému pohybu pracovníků dle článku 39 ES (dnes 45 SFEU)? Zadruhé je nutné odpovědět, zda v případě kladné odpovědi na předchozí otázku, je nutné taková omezení považovat za legitimní či zda lze taková omezení spatřovat dokonce za důvod obecného zájmu, kterým lze takové omezení odůvodnit?¹⁴⁰

S odkazem na předchozí rozhodnutí Bosman je nutné sportovní činnost Olivier Bernard považovat za závislou činnost, na níž se vztahují pravidla článku 39 ES, respektive 45 SFEU. Hlavním smyslem těchto pracovníků členských států je usnadnit jejich volný pohyb za prací, který by chtěli vykonávat na území EU.¹⁴¹

V této souvislosti bylo rozhodnuto, že ustanovení francouzské Charty je za ustanovení omezující, které brání pracovníkům v jejich volném pohybu, neboť ukládá pracovníkovi povinnost, aby po absolvování výcviku uzavřel profesionální smlouvu se svým mateřským klubem.¹⁴²

Zároveň soudní dvůr konstatoval za legitimní požadavek mateřského klubu, aby požadovaly náhradu za vynaložené úsilí spojené s výchovou hráče, neboť tento požadavek považuje jako motivační prvek vkládaný do výchovy mladých hráčů. Přesto však poměrně striktně zdůraznil, že případná výše této náhrady musí být přiměřená, přičemž musí být vzaty v úvahu náklady vynaložené mateřským klubem

¹³⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 3-6.

¹³⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 10.

¹⁴⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 16.

¹⁴¹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 30, 33.

¹⁴² Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 34-35.

jak na výchovu budoucích profesionálních hráčů, tak hráčů, kteří se profesionály nikdy nestanou.¹⁴³

Na základě výše uvedeného je tak zřejmé, že klub Olympique Lyonnais požadoval náhradu škody, za níž odpovídá hráč v důsledku porušení smluvních závazků, a nikoli již náhradu nákladů vynaložených za výchovu hráče. Ostatně podobný názor zastávala i francouzská vláda, jež tvrdila, že výše požadované částky klubu Olympique Lyonnais je vypočítávána nikoli v závislosti na nákladech za trénink, ale na základě celkové škody, která měla být tomuto klubu způsobena.¹⁴⁴

Evropský soud proto na základě shora uvedených argumentů shrnul, že článek 39 ES (45 SFEU) nebrání systému, jehož účelem je kompenzovat mateřský klub za výchovu a trénink nadějného hráče. Jinými slovy Evropský soud uznal, že klub, který hráče trénoval má nárok na kompenzaci.¹⁴⁵ To vše ovšem za situace, kdy je tento systém přiměřený a způsobilý naplnit zamýšlené cíle, aniž by zbytečně překračoval požadovanou míru toho, co je k dosažení nezbytné.¹⁴⁶

5.3. Andrew Webster & Wigan Athletic FC vs. Heart of Midlothian

V neposlední řadě je nutné poznamenat také situaci, která může nastat v případě, kdy klub či hráč předčasně ukončí smlouvu bez oprávněného důvodu, tedy bez tzv. důvodu *just cause*. V případě ukončení z důvodu *just cause* totiž hráč může přestoupit do jiného klubu, a to bez nároku mateřského klubu na jakékoli plnění jako je třeba nárok na odstupné.¹⁴⁷

Na základě výše uvedeného je tedy zřejmé, že takovou kompenzaci lze považovat v užším slova smyslu za solidární mechanismus, neboť má oprávněná strana nárok na náhradu škody, jejímž účelem je kompenzovat ztráty, jež došly v důsledku neoprávněné výpovědi spojené se ztrátou hráče.

¹⁴³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 42-45.

¹⁴⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 46, 47.

¹⁴⁵ Legal case Olivier Bernard [citace 10. 3. 2022]. FIFPro [online]. Dostupné na: <https://fifpro.org/en/supporting-players/conditions-of-employment/the-transfer-of-players/legal-case-olivier-bernard/>

¹⁴⁶ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC, C 325/08, bod 49, 50.

¹⁴⁷ Přestupní řád FAČR. Obecná ustanovení § 22 odst. 4; FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players [online]. Zurich: FIFA, 2021 [cit. 2022-3-10], článek 14, s 18.

Kritéria pro výpočet této kompenzace jsou stanovena v článku 17 RSTP¹⁴⁸, přičemž přesný způsob výpočtu je vymezen až judikaturou, jako je například výše nadepsané rozhodnutí Mezinárodní sportovní arbitráže.

V tomto případě se jednalo o mladého, anglického hráče Andrewa Webstera, který uzavřel profesionální smlouvu s klubem Heart of Midlothian PLC. Tuto smlouvu následně před vypršením původní platnosti prodloužil o další dva roky. Heart měl o služby svého hráče i nadále enormní zájem, a proto se rozhodl opět hráči nabídnout prodloužení smlouvy. Při vyjednávání o podmínkách nové smlouvy se však nepodařilo najít shody, a tudíž hráč takové podmínky několikrát odmítl. V návaznosti na toto jednání byl hráč posléze několikrát nenominován k několika zápasům. Celá situace vyústila až v jednostranné ukončení smlouvy ze strany hráče, kterou podal zhruba rok před vypršením platnosti smlouvy. Následně hráč přestoupil do klubu Wigan, přičemž vedení klubu Heart si samozřejmě takové jednání nenechalo líbit a domáhalo se náhrady škody soudní cestou, když podali žalobu nejprve na FIFA Dispute Resolution Chamber, aby se následně mohli odvolat k Mezinárodní sportovní arbitráži.¹⁴⁹

Klíčovou otázkou tohoto sporu bylo, zda hráč vypověděl smlouvu na základě důvodu *just cause*? Pakliže nevpověděl, jaká výše kompenzace náleží klubu Heart?

Na tyto otázky odpověděla FIFA ve svém rozhodnutí, a sice, že Andrew Webster jednostranně ukončil smlouvu bez oprávněného důvodu. Na základě tohoto musí Webster a Wigan společně a nerozdílně uhradit klubu Heart kompenzaci ve výši 625,000 £. Takové rozhodnutí však bylo k nelibosti všech zúčastněných stran, a proto se všechny odvolaly k Mezinárodní sportovní arbitráži. Hráči a klubu Wigan nejvíce vadila výše kompenzace, kterou považovali za neprůkaznou, nepřiměřenou a nedostatečně odůvodněnou. Naopak Heart byli toho názoru, že je tato výše nedostatečná, a proto ve svých vyjádřeních požadovali kompenzaci mnohonásobně vyšší, a to konkrétně ve výši 4,680,508.96 £. Hlavní nárok týkající se této kompenzaci opírali o výši 4,000,000 £ jakožto odhadovanou

¹⁴⁸ Základní kritéria pro výpočet kompenzace dle článku 17 RSTP je zejména odměna či jiné benefity, které hráči náleží dle stávající a/nebo nové smlouvy, odměna za dobu zbývající do konce platnosti smlouvy (maximálně však do 5 let), poplatky a výdaje (amortizované po dobu trvání smlouvy) vynaložené bývalým klubem a případně skutečnost, zda porušení spadá do ochranné doby.

¹⁴⁹ Rozhodčí nález ze dne 30. ledna 2008, Webster & Wigan v. Heart of Midlothian CAS 2007/A/1300, CAS 2007/A/1298, CAS 2007/A/1299, bod 8-36

tržní cenu hráče, o jejíž výši se klub zapříčinil prostřednictvím vynaložených nákladů za trénink či výchovu.¹⁵⁰

V této souvislosti tak panel Mezinárodní sportovní arbitráže uzavřel, že vynaložené náklady za trénink, v jehož důsledku se údajně měla zvýšit i tržní cena hráče, nemohou být základním aspektem při výpočtu kompenzace. Ostatně takovou argumentaci klub Heart ani nepodložil žádnými důkazy, které by potvrzovaly skutečnost, že tržní cenu hráče alespoň částečně vytvořili prostřednictvím svého tréninku či výchovy. Navíc panel považuje za prokázané, že tržní cena se odvíjí především od vlastního úsilí hráče, jeho disciplíny či schopností, neboť studie potvrzují, že pracovití hráči mají lepší tendenci se prosadit a uspět nezávisle na tom, jaký přesný typ tréninku se mu dostává.¹⁵¹

Namísto toho se panel domnívá, že je vhodnější zohlednit podmínky v rámci smlouvy, neboť obě strany mají stejný zájem a očekávání na dodržení smluvních podmínek. Navíc kritérium stanovené odměny nepřímo zohledňuje i hodnotu hráče, jelikož vyjednaná výše odměny bude v určitém vztahu i k jeho celkové hodnotě. Hráč, který pobírá vysokou odměnu může důvodně očekávat, že takovou bude pobírat i v případě změny klubu.¹⁵² Stejně tak musí být obdobně vysoká případná kompenzace, která koreluje s výší odměny ze smlouvy, za předčasné vypovězení smlouvy, a to i mimo ochrannou dobu. V takovém případě platí přímá úměra, že čím dříve hráč či klub smlouvu vypoví před uplynutím doby platnosti, tím je celková výše kompenzace vyšší.¹⁵³

Na základě výše uvedené bylo Mezinárodní sportovní arbitráží rozhodnuto, že hráč Andrew Webster s klubem Wigan musí společně a nerozdílně uhradit kompenzaci ve výši 150,000 £, odpovídající zůstatkové odměně hráče vyplývající z jeho předchozí smlouvy.¹⁵⁴

Výsledek tohoto rozhodnutí způsobil rozruch napříč celým fotbalovým prostředím, když většina klubů jej kritizovala především z důvodu, že hráčům zakládá možnost vyvázat se z jejich smluvních závazků za relativně malou částku.

¹⁵⁰ Rozhodčí nález ze dne 30. ledna 2008, Webster & Wigan v. Heart of Midlothian CAS 2007/A/1300, CAS 2007/A/1298, CAS 2007/A/1299, bod 34, 63

¹⁵¹ Rozhodčí nález ze dne 30. ledna 2008, Webster & Wigan v. Heart of Midlothian CAS 2007/A/1300, CAS 2007/A/1298, CAS 2007/A/1299, bod 139

¹⁵² Mimo jiné se tím dle mého skromného názoru snažil CAS poukázat na skutečnost, že přestupní částky hráčů, kteří pobírají vyšší odměnu, jsou mnohem vyšší než u hráčů s odměnou běžnou.

¹⁵³ Rozhodčí nález ze dne 30. ledna 2008, Webster & Wigan v. Heart of Midlothian CAS 2007/A/1300, CAS 2007/A/1298, CAS 2007/A/1299, bod 151

¹⁵⁴ Rozhodčí nález ze dne 30. ledna 2008, Webster & Wigan v. Heart of Midlothian CAS 2007/A/1300, CAS 2007/A/1298, CAS 2007/A/1299, s. 42

Naopak hráči či hráčské asociace výsledek tohoto rozhodnutí uvítali, neboť rozšiřuje práva fotbalistům a dává jim možnosti, jež by na pracovišti důvodně očekával kdokoli jiný.¹⁵⁵

5.4. FC Shakhtar Donetsk vs. Mr. Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza

Další významné rozhodnutí pochází opět z dílny Mezinárodní sportovní arbitráže, to v kauze Matuzalem. V této věci však rozhodčí panel na rozdíl od výše uvedeného rozhodnutí posuzoval výpočet kompenzace zcela odlišně, a to, když nezohlednil žádné uváděné solidární mechanismy, které by mohly být zahrnuty do výpočtu kompenzace.

Případ se týkal brazilského fotbalisty Matuzalema Francelino da Silvy, který v roce 2004 přestoupil do ukrajinského klubu Shakhtar Donetsk, se kterým uzavřel pětiletý kontrakt. K tomuto je zapotřebí dodat, že oba kluby si v přestupní smlouvě sjednaly, že přestupní částka ve výši 8,000,000 € je výlučná, a tedy že z této se nebudou hradit žádné jiné mechanismy či jiné nároky třetí straně. Matuzalem se během svého působení v klubu stal pro tým nepostradatelný, a proto se mu dostalo pocty být kapitánem mužstva. Přesto však v roce 2007, několik dní před prvními mistrovskými zápasy, doručil klubu své jednostranné ukončení smlouvy. Poté o měsíc později uzavřel nový kontrakt, a to s klubem Real Zaragoza. Po ročním působení v klubu Real Zaragoza byl poslán na hostování do italského SS Lazio Spa.¹⁵⁶

Ukrajinský klub Shakhtar Donetsk s tímto jednáním samozřejmě nesouhlasil, a proto se neprodleně obrátil na FIFA, která svým rozhodnutím dala za pravdu ukrajinskému klubu, a rozhodla, že hráč a Real Zaragoza jsou povinni společně a nerozdílně uhradit kompenzaci ve výši 6,800,000 €. FIFA DRC tuto kompenzaci vyčíslila na základě těchto částek, a sice z odměny za zbývající dobu kontraktu se Shakhtar Donetsk ve výši 2,400,000 €, neamortizované přestupní částky za zbývající dobu kontraktu ve výši 3,200,000 € a částky ve výši 1,200,000 €

¹⁵⁵ Legal case Andrew Webster [citace 10. 3. 2022]. FIFPro [online]. Dostupné na: <https://fifpro.org/en/supporting-players/conditions-of-employment/standard-player-contracts/legal-case-andrew-webster/>

¹⁵⁶ Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, bod 5-22

týkající se specifčnosti sportu, a sice porušení dobré víry klubu Shakhtaru Donetsk, jenž důvodně očekával, že hráč bude plnit své závazky.¹⁵⁷

Takové rozhodnutí však nebylo ku spokojenosti žádné ze zúčastněných stran, a proto se posléze každá odvolala k Mezinárodní sportovní arbitráži.

Stěžejním úkolem Mezinárodní sportovní arbitráže bylo především zjistit, zda hráč vypověděl smlouvu z oprávněného důvodu. A pokud nevypověděl, jaká případná výše kompenzace by náležela ukrajinskému klubu Shakhtar Donetsk.

Na základě předložených odvolání rozhodčí panel rozhodl, že ukončení smlouvy je v rozporu s předpisy FIFA, a z tohoto důvodu je Shakhtar Donetsk oprávněn požadovat kompenzaci dle článku 17 RSTP.¹⁵⁸

Stejně jako ve výše uvedeném rozhodnutí, vycházel rozhodčí panel z kritérií uvedených v článku 17 RSTP. Zatímco však v kauze Webster měla být údajná tržní cena určena především na základě vynaložených nákladů do tréninku a výchovy hráče, v tomto případě vycházela údajná tržní cena z tzv. *buy-out clause*, kterou si vyjednaly kluby při přestupu hráče do Shakhtar Donetsk. Takovou klauzuli však rozhodčí panel neuznal jako relevantní a pro výpočet kompenzace se zaměřil především na kritéria týkající se hodnoty služeb hráče, ušlého zisku jakožto ztráty přestupní částky, nákladů a výdajů do hráče během jeho působení v klubu, zbývající hodnoty odměn za dobu trvání původní smlouvy, porušení smluvní povinnosti v ochranné době, eventuálně jeho klíčového postavení, jakožto kapitána týmu. Samozřejmě rozhodčí panel rovněž zohlednil kritéria práva dané země, specifčnosti sportu a další objektivní kritéria.

K překvapení hráče a klubu Real Zaragoza však rozhodčí panel považoval za klíčové kritérium hodnotu hráče, která měla být vyčíslená na základě odměn vyplácených hráči a jeho klíčového postavení v týmu v podobě kapitána Shakhtar Donetsk.¹⁵⁹

Rozhodčí panel vypočetl hodnotu hráče tak, že sečetl jeho roční odměny za poslední dvě sezóny v klubu Shakhtar Donetsk, tedy odměny, které by mu plynuly, kdyby jednostranně neukončil svou smlouvu, a odměny, které mu plynuly v jeho novém klubu Real Zaragoza, respektive SS Lazio. Vzhledem k tomu, že v nových klubech měl hráč pobírat mnohem větší odměny, odečetl od těchto tu odměnu,

¹⁵⁷ Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, bod 24

¹⁵⁸ Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, bod 64

¹⁵⁹ Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, bod 177-179

kteřou měl mít v klubu Shakhtar Donetsk. Na základě tohoto určil, že hodnota hráče měla být ve výši 11,258,934 €. ¹⁶⁰

Kritérium klíčového hráče zohlednil z toho důvodu, že hráč v jeho postavení opustil klub Shakhtar Donetsk pár dní před začátkem nové sezóny, a zejména před začátkem kvalifikačních kol UEFA Ligy mistrů. Z tohoto důvodu určil rozhodčí panel, že svým jednáním způsobil klubu škodu ve výši 600,000 €. ¹⁶¹

Na základě tohoto výše uvedeného tak rozhodčí panel dne 19. května 2009 rozhodl rozhodčím nálezem, že hráč Matuzalem Frenkelino da Silva a klub Real Zaragoza jsou povinni uhradit kompenzaci klubu Shakhtar Donetsk celkem ve výši 11,858,934 €. ¹⁶²

Tímto však celá záležitost neskončila, neboť hráč, ani klub Real Zaragoza nebyli schopni částku uhradit. Z tohoto důvodu tak byly na hráče ze strany FIFA uvaleny další sportovní sankce v podobě zákazu sportovní činnosti, které byly posléze potvrzeny CAS. Výsledkem těchto sportovních sankcí však bylo odvolání hráče ke Švýcarskému federálnímu soudu, který rozhodnutí CAS zrušil, neboť shledal Matuzalemův zákaz fotbalové činnosti závažným zásahem do jeho práv. Zároveň zpochybnil, že by uvalené sportovní sankce měly vést k vymožení určené kompenzace, přesto však nikterak nezpochybnil výši kompenzace, která náležela Shakhtaru Donetsk. ¹⁶³

¹⁶⁰ Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Frenkelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, bod 107-109, 122-125

¹⁶¹ Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Frenkelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, bod 168-174, 178

¹⁶² Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Frenkelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk, CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529, s. 45

¹⁶³ FIFA and CAS rapped by Swiss court over Matuzalem case [citace 10. 3. 2022]. Reuters [online]. Dostupné na: <https://www.reuters.com/article/ozasp-soccer-fifa-matuzalem-20120329-idAFJ0E82S09P20120329>

Závěr

Solidární mechanismy jsou novodobé a neustále se vyvíjející instituty, které jsou úzce spjaty s přestupem, eventuálně s odchodem sportovce z mateřského klubu. Jsou to mechanismy, které jsou zárukou spravedlnosti, rovnosti soutěže a nejistoty sportovního výsledku. Bez těchto mechanismů by totiž nemohl sport jako takový vůbec existovat, neboť by absentovaly jeho základní definiční znaky.

Zároveň je nutné poznamenat, že taková absence solidárních mechanismů by zcela jistě způsobila znehodnocení sportovního trhu, neboť by nejbohatší kluby mohly subsumovat ty nejtalentovanější hráče, a to bez jakékoli povinnosti úhrady kompenzace za tyto hráče. Tuto tezi podporuje i má osobní zkušenost ze sportovního prostředí, neboť je zřejmé, že hráči by si v případě volby zcela jistě vybrali možnost nabízenou nejbohatšími kluby v podobě luxusního zázemí, kvalitní regenerace, a zejména vysoké osobní odměny, zatímco chudší kluby by si takový komfort dovolit nemohly. V důsledku takového negativního dopadu by se neustále vytvářely větší a větší rozdíly, a to nejen mezi kluby navzájem, ale i sportovními soutěžemi.

Mojí snahou bylo podrobně zpracovat téma využití solidárních mechanismů při přestupech sportovců, čemuž předcházely studie a analýzy mnoha právních textů, publikací, vnitřních předpisů, zejména přestupních řádů, včetně judikatury sportovních orgánů k tomu určených či soudů. Na základě tohoto mohu konstatovat, že hlavním smyslem solidárních mechanismů je určitá kompenzace mateřskému klubu za jeho veškeré vynaložené úsilí, náklady a jiné výdaje, věnované hráči, jenž působil v mateřském klubu. Takové mechanismy by v ideálním případě měly pokrýt ztrátu tohoto hráče způsobenou jeho přestupem, eventuálně odchodem, do jiného klubu, a poskytnout jim ekvivalentní prostředky na získání či vychování hráče nového. Z tohoto důvodu je nutné, aby solidární mechanismy byly součástí sportovního prostředí, a zejména aby plnily zamýšlený účel, tedy byly solidární.

Bohužel však není tento účel vždy dostatečně naplněn. Dle současné právní úpravy je zřejmé, že čím více mechanismů se vyskytuje v určitém sportu, tím větší šance je na pokrytí všech vynaložených a investovaných nákladů do hráče. Přesto však většina sportovních organizací či asociací na mě působí spíše dojmem, že se snaží o vytvoření jednoho univerzálního mechanismu, který by pokryl všechny vynaložené náklady do hráče, což není možné. Alespoň ne za podmínek, které jsou

momentálně nastaveny danými organizacemi, neboť současná úprava většiny organizací je odporující tomu hlavnímu účelu, a to solidárnímu.

Většina mechanismů totiž zatím nemá, byť se tak první pohled tváří, solidární povahu. To, že mateřský klub inkasuje prostřednictvím určitého mechanismu nějakou částku, související s přestupem či odchodem jeho bývalého sportovce, neznamená, že je naplněn solidární princip. Kolikrát totiž tato částka nepokryje ani polovinu investovaných nákladů do hráče, natož aby jim poskytla možnost získat hráče nového, stejně kvalitního, či si takového do budoucna vychovat. Navíc je většinou tato částka určena pouze odchozímu klubu, a tudíž vůbec nezohledňuje, zda se například na výchově hráče nepodílel i jiný klub.

Z tohoto důvodu lze tak většině sportovním organizacím vyčíst, že svou pozornost více nezaujímají tímto směrem, neboť v konečném důsledku by správné nastavení solidárních mechanismů zvýšilo konkurenceschopnost sportovních týmů, atraktivitu zápasů, ale i soutěží obecně, přičemž všechny tyto vlastnosti by výrazně přispěly k zájmu o daný sport jako takový.

Závěrem je důležité poznamenat, že úprava týkající se této problematiky je velmi strohá, nedostatečná či někdy dokonce i vágní. Z tohoto důvodu solidární mechanismy byly, jsou, a zřejmě i budou vystavovány mnoha nejasnostem, které musí být dotvářeny rozhodnutími, ať už sportovních orgánů, tak i soudů na vnitrostátní či mezinárodní úrovni. Pouze novelou, ba ideálně přímo rekodifikací, opřenu o současnou judikaturu, lze docílit nastolení relativní právní jistoty.

Vzhledem k této skutečnosti lze tak důvodně předpokládat, že právní úprava související se solidárními mechanismy se bude i nadále rozvíjet a měnit. A nejen z tohoto důvodu se budu této problematice se zaujetím i nadále věnovat.

Resumé

The topic of this thesis "The use of solidarity mechanisms in athletes' transfers" deals with the issue of the use of solidarity mechanisms in connection with the transfer or departure of an athlete from the former club. Solidarity mechanisms are an essential part of the sporting environment as they guarantee fairness, equality of competition and uncertainty of sporting results and without these mechanisms sport as such could not exist at all.

Solidarity mechanisms are very briefly regulated in the rules of the individual organisations and are often indefinite or even outright vague. For this reason, the conditions of use are shaped with the decisions of sporting bodies, courts or the International Court of Arbitration for Sport.

The aim of this thesis is to focus on the conditions for the use of solidarity mechanisms, including how to calculate them.

In the introduction, the reader is introduced to the definition of sport and sports law. The next chapter deals with entities with the legal form of an association that can use solidarity mechanisms. A significant part of the thesis is focused on the types of solidarity mechanisms, the conditions of use and the method of calculation them. The last chapter deals with the landmark decisions that have influenced the development of the solidarity mechanism and set the boundaries for its future use.

Vysvětlivky

AFC – anglicky *Asian Football Confederation*

CAF – anglicky *Confederation of African Football*

CAS – anglicky *Court of Arbitration for Sport*

CONCACAF – anglicky *Confederation of North, Central American and Caribbean Association Football*

CONMEBOL – španělsky *Confederación Sudamericana de Fútbol*

ČBA – Česká boxerská asociace

ČBF – Česká basketbalová federace

ČSLH – Český svaz ledního hokeje

ČVS – Český volejbalový svaz

EHS – Evropské hospodářské společenství

ES – Evropské společenství

EU – Evropská unie

FAČR – Fotbalová asociace České republiky

FIBA – francouzsky *Fédération Internationale de Basket-ball*

FIFA – francouzsky *Fédération Internationale de Football Association*

FIFA DRC – anglicky *FIFA Dispute resolution chambre* – komora pro řešení sporů

IIAH – anglicky *International Ice Hockey Federation*

NHL – anglicky *National Hockey League*

NOZ – Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

OFC – anglicky *Oceania Football Confederation*

RSTP – FIFA The Regulation on the status and transfer of players

SFEU – Smlouva o fungování Evropské unie

UEFA – francouzsky *Union Européenne de Football Association*

Seznam použitých zdrojů

A. Knižní literatura

- 1) HÁJKOVÁ, Alena, Miroslava NEBUŽELSKÁ a Petr PAVLOK. Spolky a spolkové právo. V Praze: C.H. Beck, 2015, s. 35-36, 39-40, 50, 54-55. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-523-7
- 2) HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo. Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012, s. 39-43. ISBN 978-80-87439-07-4
- 3) HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo s mezinárodním prvkem. Praha: Auditorium, 2007, s. 53-54. ISBN 978-80-903786-1-2
- 4) JURKA, Helena. Právní úprava profesionálního sportu v České republice a zahraničí. Praha: Wolters Kluwer, 2018, s. 53. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-883-4
- 5) KINDL, Milan, Zdeněk ERTL, Nikola FORMANOVÁ, Tomáš KINDL a Alexander ŠÍMA. Úskalí spolkového práva. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 10, 32-33. ISBN 978-80-7380-642-2
- 6) KRÁLÍK, Michal. Právo ve sportu. Praha: C.H. Beck, 2001, s. 153-154. Populárně odborné příručky. ISBN 80-7179-532-1
- 7) KUKLÍK, Jan. Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012, s. 12-18. ISBN 978-80-87284-28-5
- 8) LISSE, Luděk. Sportovní právo: rozhodování sporů v oblasti sportu v ČR. V Praze: C.H. Beck, 2020, s. 104. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-789-7
- 9) MAISNER, Martin, Petr DOUBRAVA, Jiří JANÁK, Barbora VLACHOVÁ a Michaela DOMBROVSKÁ. Základy sportovního práva. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 1, 51. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-744-6
- 10) RONOVSKÁ, Kateřina, Vlastimil VITOUL a Jana BÍLKOVÁ. Nové spolkové právo v otázkách a odpovědích. Praha: Leges, 2014. Praktik (Leges), s. 27–30, 32. ISBN 978-80-7502-020-8

B. Předpisy

- 1) Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- 2) Zákon č. 216/1994 Sb., O rozhodčím řízení, ve znění pozdějších předpisů
- 3) Stanovy FAČR, ve znění pozdějších předpisů
- 4) Stanovy ČSLH, ve znění pozdějších předpisů
- 5) Stanovy ČBF, ve znění pozdějších předpisů
- 6) Stanovy ČVS, ve znění pozdějších předpisů
- 7) Stanovy ČBA, ve znění pozdějších předpisů
- 8) Přestupní řád FAČR, ve znění pozdějších předpisů
- 9) Přestupní řád pro kluby extraligy a I. ligy ČSLH, ve znění pozdějších předpisů
- 10) Příloha č. 1 Přestupního řádu pro kluby extraligy a I. ligy ČSLH, ve znění pozdějších předpisů
- 11) Přestupní řád mimo klubů extraligy a I. ligy ČSLH, ve znění pozdějších předpisů
- 12) Přestupní řád ČBF, ve znění pozdějších předpisů
- 13) Příloha č. 1 Přestupního řádu ČBF, ve znění pozdějších předpisů
- 14) Přestupní řád boxu ČBA, ve znění pozdějších předpisů
- 15) Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích, ve znění pozdějších předpisů
- 16) Příloha č. 3 Směrnice ČAS o registrovaných sportovcích, ve znění pozdějších předpisů
- 17) FIFA The Regulation on the status and transfer of players, ve znění pozdějších předpisů
- 18) IIHF International transfer regulation, ve znění pozdějších předpisů
- 19) FIBA International regulations Book 3 Players and officials, ve znění pozdějších předpisů
- 20) Disciplinární řád FAČR, ve znění pozdějších předpisů
- 21) Evidenční a registrační řád FAČR, ve znění pozdějších předpisů
- 22) Soutěžní řád mládeže a žen FAČR, ve znění pozdějších předpisů
- 23) Registrační řád ŘSLH, ve znění pozdějších předpisů

C. Judikatura

- 1) Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1995, Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v. Bosman, C 415/93, ECR I-4921

- 2) Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. března 2010, Olympique Lyonnais v. Olivier Bernard, Newcastle United FC C 325/08
- 3) Rozhodčí nález ze dne 30. ledna 2008, Webster & Wigan v. Heart of Midlothian CAS 2007/A/1300, CAS 2007/A/1298, CAS 2007/A/1299
- 4) Rozhodčí nález ze dne 19. května 2009, Matuzalem Francelino da Silva & Real Zaragoza v. FC Shakhtar Donetsk CAS 2008/A/1519, CAS 2008/A/1529
- 5) Rozhodčí nález ze dne 27. října 2005, Le Havre Athletic Club v. Fédération Internationale de Football Association (FIFA), Newcastle United FC & Charles N'Zogbia, CAS 2004/A/791

D. Internetové zdroje

- 1) FIFA The Regulations on the Status and Transfer of Players [online]. Zurich: FIFA, 2021 [cit. 2021-12-25], Annexe 4, s 81.
Dostupné na:
<https://digitalhub.fifa.com/m/e7a6c0381ba30235/original/g1ohngu7qdbxyo7kc38e-pdf.pdf>
- 2) How the Bosman rule changed football - 20 years on [citace 10. 3. 2022]. Sky sports [online].
Dostupné na:
<https://www.skysports.com/football/news/11096/10100134/how-the-bosman-rule-changed-football-20-years-on>
- 3) eSports.cz, s.r.o, 2022 [online]. Česká boxerská asociace. [cit. 6.2.2022].
Dostupné na: <https://czechboxing.cz/cba/ceska-boxerska-asociace>
- 4) Legal case Olivier Bernard [citace 10. 3. 2022]. FIFPro [online].
Dostupné na:
<https://fifpro.org/en/supporting-players/conditions-of-employment/the-transfer-of-players/legal-case-olivier-bernard/>
- 5) Legal case Andrew Webster [citace 10. 3. 2022]. FIFPro [online].
Dostupné na:
<https://fifpro.org/en/supporting-players/conditions-of-employment/standard-player-contracts/legal-case-andrew-webster/>
- 6) FIFA and CAS rapped by Swiss court over Matuzalem case [citace 10. 3. 2022]. Reuters [online].

Dostupné na: <https://www.reuters.com/article/ozasp-soccer-fifa-matuzalem-20120329-idAFJJOE82S09P20120329>

7) Athletics [citace 3. 2. 2022]. Britannica [online].

Dostupné na: <https://www.britannica.com/sports/athletics>

Seznam tabulek:

Tabulka 1 – Fotbal - odstupné muži	37
Tabulka 2 – Fotbal - odstupné ženy.....	38
Tabulka 3 – Fotbal - odstupné žáci a dorostenci	39
Tabulka 4 – Fotbal - tréninková kompenzace	43
Tabulka 5 – Fotbal - tréninková kompenzace se zahraničním prvkem	47
Tabulka 6 – Fotbal - příspěvek solidarity	50
Tabulka 7 – Hokej - základní hodnota hráče.....	53
Tabulka 8 – Hokej - počet odehraných sezón v lize.....	54
Tabulka 9 – Hokej - počet startů v lize.....	54
Tabulka 10 – Hokej - umístění v bodování hráčů družstva.....	54
Tabulka 11 – Hokej - umístění v bodování v Extralize.....	55
Tabulka 12 – Hokej - počet reprezentačních startů	55
Tabulka 13 – Basketbal - koeficient soutěže, mateřský klub	61
Tabulka 14 – Basketbal - koeficient soutěže, nový klub.....	61
Tabulka 15 – Basketbal - koeficient věku	61
Tabulka 16 – Basketbal - koeficient reprezentace.....	61
Tabulka 17 – Basketbal - základní částka za působení v mládežnické reprezentaci.....	62
Tabulka 18 – Atletika -odstupné a tabulkové výkony	66

Seznam příkladů:

Příklad 1 – Fotbal - odstupné do lepšího družstva.....	37
Příklad 2 – Fotbal - odstupné do horšího družstva	38
Příklad 3 – Fotbal - tréninková kompenzace	44
Příklad 4 – Fotbal - tréninková kompenzace s přestupem v zimním období ...	44
Příklad 5 – Fotbal - tréninková kompenzace a další profesionální smlouva	45
Příklad 6 – Fotbal - tréninková kompenzace s mezinárodním prvkem	47
Příklad 7 – Fotbal - příspěvek solidarity	50
Příklad 8 – Hokej - odstupné	57

Příklad 9 – Basketbal - finanční náhrada.....	62
Příklad 10 – Atletika - odstupné nadprůměrného atleta	67
Příklad 11 – Atletika - odstupné špičkového atleta	67